

REPUBLIKA

Rok IX

ŁÓDŹ, SOBOTA, 24 PAŹDZIERNIKA 1931 R.

CENA NUMERU 15 GROSZY.

Nr 291

GORĄCE OBRADY W SEJMIE

nad zmianą regulaminu. — Ostra walka opozycji przeciwko niememu sejmowi.

Klub B. B. wycofał swój wniosek. — Marszałkowi sejmowi przyznano prawo skracania przemówień do 15 minut.

Opozycja opuściła salę obrad. — Posłowie socjalistyczni śpiewają bojowe pieśni.

Warszawa, 23 października. Dzisiejsze posiedzenie sejmku zamienilo się w wielką batalię opozycji przeciwko wnioskowi klubu BB o zmianę regulaminu obrad sejmku w kierunku wprowadzenia możliwości skrócenia czasu przemówień poselskich do 15 minut.

Prowadzono dalej rozprawę nad wnioskiem przerwana późnym wieczorem we wtorek po burzliwych zajęciach na sali sejmku.

Dyskusja dzisiejsza nie obfitowała w momenty tak bardzo dramatyczne jak dyskusja wtorkowa, ale zato stała na znacznie wyższym poziomie.

Dyskusję otworzył poseł dr. Thon (koło żydowskie) dowodząc, w bardzo dowcipnie skonstruowanym przemówieniu, że sejm przemieni się po przejściu wniosku klubu BB w „parlament mlęków”, a posłów będzie można śmiało porównać z bezrobotnymi.

W końcu w kularach rozeszła się wieść, że

KLUB BB OKAZUJE PEWNA SKŁONNOŚĆ DO KOMPROMISU.

ale jednocześnie z nią rozeszła się wiadomość głosząca, że opozycja na żadne kompromisy nie pójdzie, żądając stanow

czo wycofania wniosku klubu BB, który **UWAŻA ZA KAGANIEC DLA PARLAMENTU.**

Posiedzenie trwało dalej, przeciągając się do godz. 2-ej, potem do 3-ej.

Mówcy kolejno zmieniali się na trybunie, a rozmowy zakulisowe trwały.

Nowy wniosek klubu B. B.

Wreszcie pod koniec przemówienia zabrał głos poseł Paschalski (BB), poświęcając w przemówieniu swem bardzo niewiele tylko miejsca wnioskowi klubu BB, natomiast mówiąc o wiele więcej o tem, że klub BB ma zamiar w Przedmolski 23-go października góle obrady sejmku podnieść na wyższy poziom.

Przemówienie posła Paschalskiego wygłoszone było jednak w innym celu.

Imieniem klubu BB zgłosił poseł Paschalski nowy wniosek, zmieniający radykalnie sytuację.

Wniosek zgłoszony przez posła Paschalskiego wywołał nawet na ławach opozycji chórny okrzyk „Rejterada!”, „Cofacie się!” i t. d.

Dosłowne podanie wniosku posła Paschalskiego nie miało tu sensu, postaramy się krótko przedstawić wytworzoną przez ten wniosek sytuację.

Pierwotny wniosek klubu BB przewidywał, że sejm w drodze głosowania, a więc wolą własnej większości może ograniczyć czas przemówień poselskich do 15 minut. Ten wniosek wywołał wla

śnie sprzeciw ze strony opozycji. Wniosek posła Paschalskiego głosi, że marszałek sejmku ma prawo ograniczyć przemówienie poselskie do 15 minut, a więc marszałek sejmku, a nie większość sejmowa — jak głosił wniosek poprzedni.

Jest rzeczą oczywistą, że marszałek sejmku z przyznanego mu uprawnienia będzie korzystał bardzo rzadko, albo też wcale, lub tylko w okolicznościach rzeczywiście naglących.

W ten sposób przepis regulaminu sprecyzowany w wniosku posła Paschalskiego

BĘDZIE WŁAŚCIWIE PRZEPISEM PAPIEROWYM — NIEUŻYWANYM.

Po przemówieniu posła Paschalskiego zabrali jeszcze głos dla sprostowania osobistego posłowie Car i Polakiewicz, poczem przystąpiono do głosowania.

W chwili, gdy marszałek dr. Świąłski podał pod głosowanie wniosek posła Paschalskiego.

OPOZYCJA ZARÓWNO Z PRAWEJ JAK I Z LEWEJ STRONY IZBY OPUŚCIŁA SALĘ.

(Ciąg dalszy na str. 2-ej)

„Dzieły nie mogą być zasiłkami dla bezrobotnych... posłów”

— Co komu dobrego z tego przyjdzie? — mówił dr. Thon — dajcie pracować posłom, przecież państwo za to płaci, a nawet po redukcjach na dietach są one zbyt wysokie, aby miały być zasiłkami dla bezrobotnych.

Dr. Thon w imieniu klubu żydowskiego wypowiada się przeciwko wnioskowi, stwierdzając, że jest on początkiem końca parlamentu w ogóle.

Następny z kolei mówca poseł Krysa (Str. Ludowe) przypomina, że jeszcze przed dwoma laty współczesny premier a dzisiejszy marszałek sejmku dr. Świąłski w publicznych odczytach krytykował pracę sejmku, podkreślając, że głównym jego grzechem jest przekonanie, że posiadanie arytmetycznej większości kończą każdą kwestję i przeprowadzenie swego zdania w głosowaniu — załatwia każdą sprawę ostatecznie.

Poseł Krysa wzywa do odrzucenia wniosku, przypuszczając, że klub BB nie zechce zmuszać opozycji do zerwania z metodą walki parlamentarnej i

DO PRZENIESIENIA WALK NA ULICĘ.

Długa kolejka mówców powtarza na ogół wszystkie znane już argumenty. Niewesołość wnosi do dyskusji poseł Roguszczyk (NPI), stwierdzając, że pospolicz nie będzie sprawdzianem sprawności prac parlamentu, a wniosek klubu BB jest prostopadłością grzeszyny.

Mówca nawołuje autorów wniosku, by czempredziej wycofali go i zrobili plebrymkę do Częstochowy i tam na kolanach u stóp Królowej Niebios prosili o przebaczenie.

Głęboko ujął przemówienie swe poseł ks. Czetwertyński (kl. Narodowy), wypowiadając się stanowczo przeciwko wnioskowi klubu BB i podkreślając, że wedle przyjętego w całym świecie cywilizowanym prawa, większość sejmku nie

wykorzystuje nigdy swego nadrzędnego stanowiska i drogą liberalnego regulaminu zapewnia mniejszości przynajmniej możliwość wypowiedzenia się.

Generalny atak opozycji prowadzony jeszcze kilka godzin sprowadził rzecz niezwykle rzadką. —

ZMIANĘ STANOWISKA KLUBU BB.

Już w toku obrad sejmku widać było na sali żywy ruch między podjūm prezydialnem, a fotelami poselskimi.

Rozmowy zakulisowe.

Przewodnictwo objął wicemarszałek Makowski (BB), a marszałek dr. Świąłski konferował w gabinecie swym kolejno z prezesem Sławkiem, wicemarszałkiem Carem, wicemarszałkiem ks. Czetwertyńskim (kl. Nar.), posłem Rogiem (Str. Ludowe) i innymi.

Proboszcz zabił swą gospodynię, a następnie popełnił samobójstwo.

Straszna tragedia na plebanji św. Florjana w Warszawie.

Warszawa, 23 października. (St.) Terenem krwawej zbrodni była wczoraj wieczorem plebanja kościoła św. Florjana na Pradze.

Miedzy innymi mieszkał tam proboszcz Franciszek Waszczuk, lat 57, przybyły przed trzema laty z Podlasia. Proboszcz ten był człowiekiem kłótliwym i z tego powodu dochodziło między nim a władzami przełożonymi, oraz otoczeniem do częstych scysji.

W końcu księdza Waszczuka zaspensowano, pozwolono mu jednak nadal mieszkać na plebanji, gdyż jako człowiek zamożny wydatnie się przyczynił do tej budowy.

Gospodynią proboszcza Waszczuka była 39-letnia Antonina Róg, z którą od-

bywał częste konferencje, lecz o czem, nie było wiadomem.

Wczoraj wieczorem o godzinie 7-ej, wychodzący z kościoła parafianie usłyszeli strzały, dochodzące ze strony plebanji.

Natychmiast rzucili się na ratunek.

Na trawniku, okalającym plebanję leżał proboszcz Waszczuk, obok niego zaś rewolwer.

PROBOSZCZ MIAŁ PRZESTRZEŁONĄ CZASZKĘ. Usiłowano wejść do jego mieszkania, położonego na pierwszym piętrze, lecz nadaremnie, gdyż drzwi były od wewnątrz zamknięte.

Do wnętrza dostano się przez otwarte okno.

W mieszkaniu **ZNALEZIONO TRUPA GOSPODYNII**, również z przestrzeloną czaszką.

Zaalarmowano natychmiast władze sądowno-słedcze, przyczem lekarz **SKONSTATOWAŁ ŚMIERĆ OBOJGA.**

Jak stwierdzono, ksiądz Waszczuk wszedł na parapet okna i strzelwszy sobie w głowę, spadł na trawnik.

Dalsze energiczne dochodzenie trwa. Ciało zabitych przewieziono do pro-sektorjum.

Zbrodnia ta wywołała wstrząsające wrażenie w całym mieście.

Tłumy ludzi usiłowaly dostać się na plebanję. Sprowadzony oddział konnej policji pilnuje porządku.

GORĄCE OBRADY W SEJMIE

(Dokończenie)

przyczem PPS zgodnie
ZAINTONOWAŁA ZNÓW JEDNĄ ZE SWYCH PIEŚNI BOJOWYCH.

Wniosek posła Paschalskiego, przyjęło głosami BB, obdarzając marszałka sejmu nowym przywilejem.

Poprzedni wniosek klubu BB został tem samem wycofany.

Opozycja nie powróciła już na salę do końca posiedzenia, które też po załatwieniu dwóch drobnych spraw wkrótce zamknięto.

Echem natomiast wszystkiego tego co się działo w ciągu ostatnich dwóch dni na sali obrad są listy do marszałka sejmu wystosowane przez członków prezydium, należących do stronnictw opozycyjnych.

Wicemarszałek ks. Czetwertyński (kl. narodowy) oraz dwaj sekretarze sejmu posłowie Kornecki (kl. nar.) i poseł Pobożny (Ch. D.) zrzekli się w tych listach piastowanych mandatów w prezydium sejmu.

Wobec usunięcia się opozycji od prac sejmu na jednym z najbliższych posiedzeń będzie dokonany wybór nowego wicemarszałka i dwóch sekretarzy, już z ramienia klubu BB.

Następne posiedzenie sejmu odbędzie się w nadchodzącą środę.

Sprawa honorowa posła Mackiewicza z posłem Żulawskim.

(WB) Dzisiejsze posiedzenie sejmu miało echo w pewnej sprawie honorowej.

Posel Żulawski (PPS) podczas przemówienia swego użył następującego zwrotu: (wedle stenogramu):

— Kiedyś spotkałem jakiś artykuł w sanacyjnem piśmie, w którym moje przemówienie krytykowano, że nie było w niem argumentów. Nie polemizuję nigdy z dziennikarzami. Jakiś pan „Czad” czy „Cat”, zapłacony dziennikarzyna w bezwstydnym i ohydny sposób odważył się napaść na mnie, żądając argumentów. Zastanawiam się dla kogo argumenty? Komu są argumenty potrzebne?

Wiadomo ogólnie, że pod pseudonimem „Cat” pisze naczelny redaktor wileńskiego „Słowa” poseł Stanisław Mac

kiewicz.

Natychmiast po posiedzeniu poseł Mackiewicz wysłał dwóch sekundantów do posła Żulawskiego, domagając się satysfakcji.

Posel Żulawski odmówił udzielenia satysfakcji, tłumacząc się, że w przemówieniu swem mówił tylko o pseudonimie dziennikarskim, oraz że poseł Mackiewicz ma drogę otwartą do sądu marszałkowskiego. Wobec tego sekundanci posła Mackiewicza spłali jednostronny protokół, stwierdzający, że uważają sprawę dla swego mandanta za wyczerpaną na drodze honorowej.

Redukcja zbrojeń i długów

tematem konferencji Laval'a z prez. Hooverem. — Narady w Waszyngtonie już się rozpoczęły.

New Jork, 23 października.

(t) Wspaniałe przyjęcie, jakie zgotowano premierowi Lavalowi po przybyciu do Nowego Jorku, świadczy, iż amerykańskie wysoce cenią sobie wizytę premiera francuskiego, która może przynieść niesłychane korzyści dla dalszego kształtowania się losów świata.

Decydujące narady rozpoczęły się dzisiaj rano w Białym Domu. Na samym początku omówiony został plan rozmów. Na pierwszym miejscu narad figuruje kwestja bezpieczeństwa i rozbrojenia. Hoover wysunął propozycję

ROZSZERZENIA PAKTU KELLOGA, ORAZ ZAŻĄDŁ REDUKCJI ZBROJEŃ.

W kołach dobrze poinformowanych twierdzą, że Francja nie zgodzi się na redukcję zbrojeń,

o ile nie będzie zagwarantowane jej bezpieczeństwo. Żąda ona, aby Ameryka nie pozostała neutralną na wypadek, gdyby Francja została zaatakowana przez jakiekolwiek mocarstwo.

Drugą kwestją, która wysuwa się na

czoło narad, jest **REDUKCJA DŁUGÓW WOJENNYCH**, oraz unormowanie stosunków finansowych, pomiędzy Francją a Ameryką.

Gdyby Hooverowi udało się nakłonić Francję do przyjęcia wszystkich jego planów, niewątpliwie, wpłynęłoby to dodatnio na dalszy rozwój sytuacji gospodarczej w Europie. Rzeczoznawcy którzy przybyli razem z premierem Laval'em, narazie nie zostali dopuszczeni do narad, gdyż nie doszło jeszcze do opracowania konkretnych faktów.

New Jork, 23 października.

(t) Pierwsza rozmowa między prezydentem Hooverem a premierem Laval'em miała przebieg niezwykle serdeczny. Po wygłoszeniu mów powitalnych przez obu mężów stanu, okazało się, że Laval nie zna języka angielskiego a Hoover —

francuskiego, wobec czego postarano się o tłumacza.

Przed Białym Domem gromadziły się od samego rana niezliczone tłumy, które przybyły na powitanie Laval'a.

Londyn, 23 października

Gubernator Banku Anglii, sir Jozue Stamp oświadczył w wywiadzie prasowym, że jakkolwiek zapatrzuje się optymistycznie na przebieg rokowań w Waszyngtonie, tem nie mniej jednak musi przestrzec opinię angielską, aby do odwiedzin premiera Laval'a w Białym Domu nie przywiązywała zbytnej wagi.

Zagadnięty o losy funta angielskiego, gubernator odrzekł, iż funt będzie wkrótce ustabilizowany, czego dowodem są coraz mniejsze wahania giełdowe. Wraz ze stabilizacją należy spodziewać się ożywienia w handlu zagranicznym.

Waszyngton, 23 października

Polska Agencja Telegraficzna

Specjalny wysłannik agencji Havasa stwierdził istotną ewolucję, jaka się dokonała w kierowniczych kołach amerykańskich w kierunku większego zrozumienia potrzeb Francji w dziedzinie rozbrojenia. Wydaje się, iż sekretarz stanu Stimson jest skłonny przyłączyć się do zasady ściślejszej współpracy pomiędzy Francją a Stanami Zjednoczonymi w celu utrzymania pokoju.

Rozmowy prezydenta Hoovera z premierem Laval'em odbędą się bez świadków, jedynie w obecności dwóch tłumaczy. Myśl zwolnienia mieszanego zebrańa rzeczoznawców została odrzucona.

Marsz. Piłsudski powrócił do zdrowia.

Bukareszt, 23 października

(Polska Agencja Telegraficzna)

Marszałek Piłsudski powrócił do zdrowia całkowicie. Temperatura była dzisiaj zupełnie normalna.

Ucieczka złota z Niemiec.

Berlin, 23 października

(Polska Agencja Telegraficzna)

Ogólna suma wywiezionego złota z Niemiec w ciągu pierwszych 9-ciu miesięcy 1931 r. wynosi 1065.3 milionów mk. Przywóz złota do Rzeszy w tym samym czasie wyniósł 310.8 milj. mk. Wobec tego nadwyżka wywozu złota nad przywozem z Rzeszy niemieckiej sięga 754.5 milj. mk. przyczem do Francji wywieziono 148.309 klg., do Wielkiej Brytanji — 73.700 klg., do Ameryki — 55.677 klg. i do Szwajcarii — 28.309 klg.

Wzrost zapasu złota w „Banku Polskim” o 9 milionów.

Warszawa, 23 października

Bilans Banku Polskiego za drugą dekadę października r. b. wykazuje zapas złota 585.009.000 zł., t. j. o 8.962.000 zł. więcej niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądze i należności zagraniczne, zaliczone do pokrycia, zmniejszyły się o 12.789.000 zł. do sumy 86.199.000 zł., również niezaliczone do pokrycia spadły o 3.681.000 zł. do sumy 126.946.000 zł. Portfel wekslowy wykazuje zmniejszenie o 8.780.000 zł. i wynosi 521.461.000 zł., natomiast stan pożyczek zastawowych podniósł się o 682.000 zł. i wynosi 112.223.000 zł. Inne aktywa wzrosły o 21.233.000 zł. do sumy 228.403.000 zł.

W pasywach pozycja natychmiast płatnych zobowiązań wzrosła o 2.284.000 zł. do 236.769.000 zł. Obieg biletów bankowych zmniejszył się o 33.497.000 zł. do 1.153.547.000 zł.

Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku wyłącznie złotem wynosi 42.08 proc. (12.0 proc. ponad pokrycie statutowe), pokrycie kruszcem — walurowe 48.28 proc. (9.28 proc. ponad pokrycie statutowe); wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 50.71 proc.

Stopa dyskontowa Banku 7 i pół proc. lombardowe 8 i pół proc.

Podatek od energii elektrycznej

uchwalony przez radę ministrów.

Warszawa, 23 października

(Polska Agencja Telegraficzna)

W piątek dnia 23 b. m. odbyło się pod przewodnictwem pana premiera Prystora posiedzenie rady ministrów. Obrady poświęcone były rozpatrywaniu projektu ustawy o podatku od energii elektrycznej oraz podatku od zajęć zawodowych. Poza tem rada ministrów przyjęła projekt ustawy o poborze rekruta w r. 1932 oraz zatwierdziła plan finansowo gospodarczy w przedsiębiorstwach Polskie Koleje Państwowe.

Międzynarodowa izba handlowa radzi nad skutkami kryzysu.

Paryż, 23 października

(Polska Agencja Telegraficzna)

Dzisiaj zakończyły się obrady Komitetu 10-ciu międzynarodowej Izby Handlowej. W rezolucji komitet podkreśla potrzebę przywrócenia zaufania i spokoju. Zaleca większą swobodę w obrotach towarowych, powrotu do wymiany na złoto i t. d. Prace komisji do badania dewaluacji funta szterlinga śledzone są z wielkiem zainteresowaniem. Przewodniczy im delegat Polski inż. Halpern. Wyniki prac komisji 10 i komisji do badania dewaluacji funta prawdopodobnie przedstawią jutro plenum Rady.

STALIN USTĘPUJE?

Bankructwo „piatiletki” zachwiało poważnie stanowisko dyktatora Sowieców.

Ryga, 23 października.

Wiadomości o katastrofalnym stanie finansów sowieckich i zabiegach rządu sowieckiego uzyskania moratorium płatności za dostawy firm zagranicznych potwierdzają się w całej rozciągłości. Na Kremlu odbyło się posiedzenie biura politycznego partii komunistycznej pod przewodnictwem Stalina z udziałem komisarza handlu zagranicznego, Rosenholza, i dyktatora sowieckiego banku państwa, Piatakowa, którzy przedstawili obszernie sprawozdanie

O ROZPACZLIWYM STANIE FINANSÓW SOWIECKICH.

Skutki polityczne krachu finansowego w Sowieciech już dzisiaj są widoczne. W Moskwie omawiana jest szeroko

POGŁOSKA O BLIZKIEM USTĄPIENIU STALINA

ze stanowiska sekretarza jeneralnego partii komunistycznej, jako odpowiedzialnego za obecny stan gospodarczy i finansowy, do którego doprowadził fatalnym stosowaniem „piatiletki”, po mimo ostrzeżeń wybitnych fachowców sowieckich.

ZANIK WPŁYWÓW DYKTATORA SOWIECKIEGO

dał się zauważyć już przed dwoma miesiącami po powrocie premiera sowieckiego, Molotowa, z urlopu, kiedy trudności finansowe Sowieców poraz pierwszy uwiaryściły się w niepokojący sposób.

Molotow, który jest przeciwnikiem polityki Stalina i posiada znaczny wpływ w sowieckich związkach zawodowych, dąży wyraźnie do przywrócenia stanowisku prezesa rady komisarzy ludowych znaczenia, które miało ono w czasach zajmowania tego urzędu przez Lenina.

Polityka zagraniczna Sowietów.

Wszczęświatowy kryzys odbił się również w sposób swoisty na Rosji, mia nowicie Francja, Anglia i Stany Zjedno- czone, jako wierzyciele Niemiec, zapro- testowały przeciw udzielaniu długotermi- nowych kredytów Sowietom częstokroć ze szkoda dla interesów wierzycieli. Ro- sia nie może obecnie otrzymać kredy- tów na termin dłuższy, niż trzymiesię- czny. W dodatku nadchodzą terminy pla- tności za dawne dostawy, a o pieniądze coraz trudniej, jako że „pięciolatka“ staje się nienasyconym Molochem, wymaga- jącym coraz nowych i coraz większych ofiar pieniężnych.

Te właśnie okoliczności skłoniły Sta- lina do wygłoszenia mowy, która zapo- czętkowała jakoby nowy kurs. Mowę tę sztab Stalina zrozumiał, jako pozwolenie na samokrytykę i lojalną opozycję, która nie jest skierowana przeciw Stalinowi, lecz ma na celu wyłącznie określenie w obecnych warunkach należytego kierun- ku polityki sowieckiej.

W poglądach na politykę zagranicz-

na zaznaczają się ostro dwie koncepcje. Według pierwszej koncepcji, której gło- wnym przeciwnikiem jest Radek, Manu- ilski i inni, chwila obecna jest nader sprzyjająca dla wszystkich „konjun- ktury“, wytworzonej przez kryzys, w celiach rewolucji wszechświatowej, a przynajmniej dla dokonania „próby ge- neralnej“, Radek tedy żąda wzmocnie- nia placówek komunistycznych w Euro- pie środkowej, na Bałkanach i w Hiszpa- nii. Radek i jego zwolennicy sądzą, że już podczas nadchodzącej zimy spodzie- wać się należy rozruchów rewolucyj- nych na większą skalę w Niemczech, Au- strji i na Węgrzech.

Zgola odmienne stanowisko zajmują wybitni działacze komunistyczni, jak Krestinski, Stomenokow, a przede wszystkim komisarz spraw zagranicznych — Litwinow. Powołując się na swoją znajo- mość stosunków europejskich, twierdzą oni, że nie można się spodziewać powsta- nia poważnych ruchów rewolucyjnych bądź w Niemczech, bądź w innym kraju. Rozmaite zaś zamachy i eskapady pro-

wadzą jedynie do osłabienia partji ko- munistycznej w danym kraju. To też So- wiety powinny troszczyć się o to, aby się nie znaleźć w zupełnym odosobnie- niu. Litwinow sądzi, że w chwili obec- nej kształtuje się na całym świecie cał- kiem nowa sytuacja, która przetrwa przez dłuższy czas. Przeciwstawienie blokowi francuskiemu sojuszu Rosji z Niemcami i Włochami jest niecelowe, po- nieważ Francja w ciągu szeregu lat bę- dzie decydującą siłą w Europie. Jeżeli zatem Sowiety nie zdążą dostosować się do nowej sytuacji, grozi im zupełna izolacja, gdyż hegemonja finansowa Fran- cji pociągnie i Niemcy ku planom anty- sowieckim. W mniej lub więcej odległej przyszłości spodziewać się wprawdzie należy konfliktu między Francją a Stana- mi Zjednoczonymi, liczyć wszakże na to nie można, gdyż jeszcze w ciągu znacz- nego okresu czasu interesy Francji i Sta- nów Zjednoczonych będą zupełnie zgo- dne.

Litwinow i jego stronictwo sądzi więc, że należy dążyć do porozumienia

z Francją, zachowując przytem dobro- sąsiedzkje stosunki z Niemcami. — Przedewszystkiem należy się wy- rzec inspirowania puczów rewolucyj- nych, gdyż rewolucja w Niemczech ze- psuje stosunki Sowietów z innymi kraja- mi i uniemożliwi tak potrzebną Rosji przy urzeczywistnieniu „pięciolatki“ po- moc techniczną i finansową.

Jak dotąd czynniki miarodajne Rosji Sowietkiej nie powzięły żadnej uchwa- ty, nie opowiedział się też po żadnej stro- nie faktyczny dyktator, Stalin. W każ- dym jednak razie zdaje się być pewnem, że zmiana jakaś w polityce zagranicznej Z. S. R. R. nastąpi bezwarunkowo. Wskazują na to niektóre posunięcia Li- twinowa na arenie międzynarodowej. — Izolacja, blokada, interwencja — nie tylko brzmią groźnie. Jest to broń tak skute- czna i tak zabójcza, że Litwinow woli za wszelką cenę uniknąć podobnej ewentu- alności

Z. K.

Zgoda Sowietów na zawieszenie zbrojeń uwarunkowana szeregiem zastrzeżeń.

Genewa, 23 października. Komisarz do spraw zagranicznych Z.S.R.R., p. Litwinow w odpowiedzi na pismo okólnie sekretarza generalnego Li- gi Narodów w sprawie zaprzestania zbro- jeń, proponowanego na ostatnim zgromadzeniu Ligi Narodów, udzielił następu- jącej odpowiedzi:

— Telegramem mým z dnia 21 wrześ- nia miałem zaszczyt zakomunikować, że rząd mój gotów jest wspólnie z innymi rządami na tej samej podstawie przyjąć zobowiązanie zawieszenia zbrojeń na czas konferencji rozbrojeniowej. Rząd mój jest również gotów przyjąć tę pro- pozycję na okres roczny, począwszy od 1-go listopada, podobnie jak gotów jest dokonać zupełnego rozbrojenia, powieks- zając do maksimum rozbrojenie, stosow- nie do wniosku projektu konferencji, któ- re przedłożyłem komisji przygotowaw- czej rozbrojeniowej. Jednakże należy wyraźnie określić, że deklaracje analogi- czne, muszą być złożone przez wszyst- kie państwa i mieć będą dla nich charak- ter obowiązujący, równie wiążący, jak konwencja międzynarodowa. Następnie należy wyraźnie stwierdzić, że zobowią- zanie dotyczy wszystkich rodzajów bro- ni, ich siły, liczebności i materiału wojen- nego.

Przyjęta przez zgromadzenie rezolu- cja nie powiada wyraźnie czy zobowiąza- nie dotyczy ma również rezerwy oraz wyjątków zgłoszonych przez niektóre państwa na III komisji zgromadzenia Li- gi Narodów.

Niewątpliwem jest, że jeśli nie osią- gnie się całkowitej jasności we wszyst- kich tych kwestiach, lub też gdy każde państwo mieć będzie prawo interpretowa- nia według swej oceny przyjętych zobow- izań, nastąpi wówczas nieuchronne wzajemne zarzuty, które w najmniejszej mierze nie przyczynią się do wytworze- nia atmosfery zaufania na konferencji, o której jest mowa w raportach. Brak

jasności i wyrazistości w odpowiedzi i w decyzjach Ligi Narodów, dotyczących umów międzynarodowych, stwarza jed- ną z przyczyn pożałowania godnych wy- padków, mających obecnie miejsce w Mandżurji, które oczywiście nie mogą potęgować atmosfery zaufania. W każ- dym razie rząd mój gotów jest, skoro niezbędna jasność zobowiązań zostanie osiągnięta, przyjąć na siebie zobowiąza- nia zawieszenia zbrojeń na tej samej pod- stawie, jak wszystkie inne państwa.

Genewa, 23 października. (Polska Agencja Telegraficzna)

Jutro o godzinie 10 rano odbędzie się posiedzenie rady, które będzie prawdop-odobnie ostatniem w bieżącej sesji.

Genewa, 23 października. (Polska Agencja Telegraficzna)

Zapowiedziane na godz. 17-tą posie- dzenie rady rozpoczęło się o godz. 18.30. Na początku posiedzenia przewodniczący rady zauważył, że otrzymał tekst odpow- iedzi od rządu japońskiego na wystoso- wana przez sygnatariuszy paktu Kelloga rezolucję.

Przewodniczący przypomniał, że na wczorajszym posiedzeniu rady przyjęto jednomyślnie projekt rezolucji. Od przy-jęcia powstrzymały się jedynie strony zainteresowane, które odłożyły przyję- cie do czasu otrzymania instrukcji swych rządów. Ponieważ instrukcje te nadeszły należy niezwłocznie przystąpić do dys- kusji. Zabrał głos przedstawiciel Chin, zgadzając się w imieniu swego rządu na projektowaną rezolucję. Przedstawiciel Chin powiadał radę, że na terenie Man- dżurji, wedle posładańnych przez niego wiadomości, nie tylko nie nastąpiła zano- wiedziana ewakuacja wojsk japońskich, ale dalej dokonywane są akty gwałtu — na przykład wczorajszy atak bombowy samolotów japońskich na Cin-Czoo.

Po przemówieniu przedstawiciela Chin, przewodniczący rady oświadczył, że dziś w południe otrzymał od przedstawiciela

Japonji memoriał z uwagami co do wczor- ajszej rezolucji, który jest właściwie kontrprojektem tej rezolucji.

Po odczytaniu kontrprojektu japoń- skiego zabrał głos przedstawiciel Japonji, Johisawa. Zaznaczył on, że połowa wojsk wysłanych poza strefę kolei została wyco- faną i w tej chwili poza strefą kolejo- wą znajduje się jedynie 2.500 żołnierzy. Dalej przedstawiciel Japonji zaznaczył, że rząd japoński nie uważa za możliwe ewakuację w obecnej chwili.

Po przemówieniu delegata japońskie- go ponownie zabrał głos przedstawiciel Chin, oświadczaając, że Chin nie mogą w żadnym wypadku przyjąć do wiado- mości przemówienia japońskiego dele- gata.

Lord Cecil zwraca się do delegata Ja- ponji, wzywając go do wyjaśnienia ustę- pów mowy:

1) co ma znaczyć następ mowy o po- zostawieniu przewoźniczemu rady wszelkich środków, które uzna za sto- sowne.

2) Jakie są sprawy podstawowe, co do których Japonja chce się układać z Chinami.

W odpowiedzi przedstawiciel Japonji nie odpowiedział konkretnie na postawio- ne przez lorda Cecila pytania. Odpowie- dzi jego wywołały wyrazy oburzenia ze strony lorda Cecila.

O godz. 21 przewodniczący odroczył posiedzenie do jutra, do godz. 10 rano.

Artur Schnitzler

Zmarł w Wiedniu w dniu 21 b. m., w wieku lat 69, znakomity pisarz, poeta i dramaturg austriacki. Artur Schnitzler urodził się 5 maja 1862 r. w Wiedniu. Już w domu rodziców wchłonił w siebie młody Artur atmosferę artyzmu i tea- tru, gdyż w kręgu pacjentów oca jego, znanego w Wiedniu laryngologa i pro- fesora uniwersytetu, znajdowali się wy- bitni artyści, aktorzy i aktorki.

Artur wstąpił, idąc za przykładem oca, na medycynę, praktykował w kil- nicy przez parę lat jako lekarz - Inter- nista (1886—1889), a w r. 1893 został asystentem swego oca w poliklinice wiedeńskiej.

Bliski kontakt ze światem artysty- cznym i teatralnym wpłynął jednak de- cydująco na zmianę kariery życiowej Schnitzlera. Przerzuca się on do litera- tury i po kilku próbach wydaje pierw- szy swój utwór sceniczny (1889) p. t. „Anatol“, który jest szeregiem drama- tyzowanych dialogów. Na scenie wszak- że ukazała się pierwsza „Bajka“ (1893) „Anatol“ zaś ujrzał światło kinkietów teatralnych dopiero w r. 1895. Na rok 1895 przypada sztuka „Taniec Miłości“ wystawiona w r. 1920 r. na scenie wie- deńskiego Raïmund - Teatru. Później ukazała się w szybkim tempie inne ut- wory Schnitzlera: „Testament“ (1897), „Zielona Panaga“ (1898), „Wielon Bea- trycy“ (1899), „Literatura“ (1901), „Ko- lacy“ (1901), „Marjonek“ (1901), „Profesor Bernar“ etc. etc.

Wielki talent Schnitzlera znalazł też swój wyraz w szeregu nowel i po- wieści w r. 1892 ukazała się jego nowe- la „Smierć“, w r. 1905 — „Kwiaty“, „Pamiętnik“ (1896), „Porucznik Gustl“ (1900), „Tarcarka grecka“, „Przepowie- dnia“, „Zabójca“ etc. Jedną z ostatnich nowel Schnitzlera była „Panna Elza“ (1924), oraz „Marzenie“ (1926 r.).

Groźba wybuchu rewolucji w Egipcie.

Kair, 23 października (Polska Agencja Telegraficzna)

Według nadchodzących tu wiadomo- ści, w całym Egipcie panują nastroje po- wstalcze. M. in. doniesiono, iż w Nicosi zebrały się wczoraj wieczorem tłumy i obrzucały kamieniami oddziały policji i wojska. Wiadomość ta nie jest dotych- czas potwierdzona.

Komisarz rządowy w magistracie warszawskim? Radn miejska zostanie rozwiązana za kilka dni.

Warszawa, 23 października (WB)

Dowiedzieliśmy się z najbardziej miarodajnego źródła, że los samorządu warszawskiego po ostatnich awantu- rach na posiedzeniu rady miejskiej i po awanturach urzędników i robotników magistrackich z prezydentem miasta — zdać się być przesadzony. Żywot sa- morządu w stolicy obliczać można na kilka dni.

Decyzja w sprawie rozwiązania sa- morządu warszawskiego i mianowania komisarza rządowego dla stolicy jesz- cze nie zapadła, ale wolno przypuszczać że w najbliższych dniach sprawa ta zo- stanie definitywnie załatwiona. Kandy- datem na stanowisko komisarza stolicy jest jeden z byłych wiceministrów spraw wewnętrznych, wybitny znawca zagadnień samorządowych.

Zbuntowani maryna- rze niemieccy

wyrazili przed sądem skargę

Berlin, 23 października.

W Kilonji i w Holtenau czynne są od wczoraj sady nadzwyczajne, powołane w związku z buntem niemieckiej floty handlowej, która przez dwa tygodnie zgóra pozostawała w porcie leningradz- kim.

Sad w Kilonji rozpatrzył wczoraj sprawę pięciu marynarzy narowca „Asta“. Skazano wszystkich na dwa miesiące więzienia.

Marynarze niemal jednogłośnie wy- razili skargę i zwrócili się do sądu z prośbą o łagodny wymiar kary.

KINO-TEATR

Dziś premiera!

Dziś premiera!

Przepiękny dramat z życia nocnego Londynu

SPIEWACZKA ZAUŁKA

W rolach głównych:

sławna śpiewaczka węgierska

SARI MARITZA

angielski następca Rudolfa Valentino

William Freshman

W filmie tym usłyszymy cudowną pieśń miłosną, która na długo pozostanie w naszej pamięci.

Początek seansów o godzinie 4 po poł., w soboty, niedziele i święta poranki o godz. 12-ej w poł.
Ceny miejsc normalne, na porankach po 1 zł. i 0.75 gr.

RADJOPROGRAM

PROGRAM ROZGŁOSI ŁÓDZKIEJ „POLSKIEGO RADIA”

Sobota, dnia 24 października 1931 r.

11.58—12.10 Sygnał czasu z W-wy, hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie, odczytanie programu na dzień bieżący.

12.10—13.15 Muzyka z płyt gramof. f. A. Klingheil, Piotrkowska 160.

13.15—13.30 Przerwa.

15.30—16.15 Muzyka z płyt gramofonowych z Warszawy.

16.20—16.40 Radjokronika — wygl. dr. Marian Stępowski (tr. z W-wy).

16.40—17.10 Płyty gramof. z W-wy.

17.10—17.35 Odczyt z Krakowa p. t. „O Wicie Stwoszu” — wygl. dr. Władysław Terlecki

17.35—18.05 Koncert solistów. Wyk.: Maria Jankowska (sopran) i Danuta Katz (fort.). Akomp. L. Urstein (tr. z W-wy).

18.05—18.30 Transmisja z Wilna. Stuchowski dla dzieci p. t. „Poselstwo Wicusia” fragmenty z powieści Przyborskiego. „Reduta Woli”.

18.30—18.50 Koncert dla dzieci (tr. z W-wy).

18.50—19.10 Rozmaitości.

19.15—19.35 Kom. Izby Przem.-Handl. w Łodzi i odczytanie programu na dzień następny.

19.25—19.30 Płyty gramof.

19.30—19.40 Kalendarzyk filmowy i repertuar teatrów.

19.40—19.45 Płyty gramofonowe.

19.45—20.00 Prasowy Dziennik Radiowy z Warszawy.

20.00—20.45 Koncert muzyki lekkiej z Warszawy.

21.45—21.00 Feljton p. t. „Dzieje papierosa” wygl. p. St. Czosnowski (tr. z W-wy).

22.10—22.40 Utwory Chopina w wyk. Bolesława Kona (tr. z W-wy).

22.40—22.55 Dodatek do Prasowego Dziennika Radiowego. kom. meteorol., polic., oraz wiadomości sport. (tr. z W-wy).

23.00—24.00 Płyty gramof. z W-wy.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

21.00 Rzym „La Fille de Tambour-Maier” — operetka Offenbacha.

21.00 Praga. Koncert Filharmonii Czeskiej.

21.00 Londyn Regional. Występ śpiewaka murzyńskiego Paul’a Robeson’a.

22.40 Daventry. Odczyt Edgara Wallace’a z cyklu „Świat zbrodni”.

23.10 Daventry. „Tosca” — opera Pucciniego (akt 3-ci). Tr. z Opery Królewskiej w Covent Garden.

Co usłyszymy przez radio dziś, w sobotę, dnia 24 października

Dzisiejszy sobotni cykl „utworów Chopina” odtworzy (godz. 22.10-22.40) Bolesław Kon świetna młoda siła pianistyczna.

Artysta już pierwszymi występami warszawskimi, — przed kilku laty — zwrócił uwagę swym talentem, chwytem pianistycznym, płomienną muzykalnością, swą grą radosną, pełną soczystości i wdzięku.

Bolesław Kon będzie jednym z aktorów przyszłorocznego konkursu szopenowskiego w Warszawie imprezy, której etapy przypuszczalnie będą nadawane przez radio, jako pasjonujący turniej pianistów polskich i zagranicznych.

FELJTON RADJOWY O DZIEJACH PAPIEROSA.

„Cudze chwalicie — swego nie znacie Sami nie wiecie co posiadacie”.

— Uczyli się tej wzniosłej maksymy nasze starsze pokolenia w dawnych i dawno już zapomnianych przedwojennych czasach. Dziś — znany facecjonista ze starszej generacji dziennikarskiej daje nam taką zaktualizowaną na użytek palaczy trawestację powyższego dwuwiersza:

„Cudze palicie, swego nie macie Sami nie wiecie co oszczędzacie.”

Zapalmy więc papierosa — własnego jeśli nas nikt nie poczęstuje i, paląc, posłuchamy owych „Dziejów papierosa”, o których opowie nam szerzej w swym feljtonie radiowym, transmitowanym dziś, w sobotę, o godz. 21.55 z Warszawy, p. St. Czosnowski.

I cieszymy się, że wolno nam, gdy chcemy, zapalić — niezawsze bowiem można to było uczynić bezkarnie. Papież Urban VIII np. rzucił ekskomunikę na palaczy, a w r. 1692 we Włoszech zamu-

OFIARA.

Zamiast kwiatów na grób b. p. Leopolda Wassermanna, składamy 50 zł. na „Dom Sierot” w Helenówku.

Inżynierostwo Ratcliffe.

rowano żywcem pięciu mnichów, którzy odważyli się zapalić fajkę przed drzwiami kościoła. Król angielski Jerzy I groził iż wywiesza wszystkich palaczy, a w Rosji gdy nieostrożny palacz wywołał pożar Moskwy, car Michał Fiodorowicz karał palaczy chłostą, skazując nieprawnych na zesłanie na Sybir albo po prostu na ścięcie — co już niewątpliwie pomogło mnóstwu radycalnie.

U nas, w Polsce, nie zabraniano nigdy palenia, a przynajmniej nieznane są nam żadne w tym kierunku zakazy. Przeciwnie sam nawet król Jan III palił fajkę, jak to wiemy od kronikarza, który zanotował, że po zwycięskiej bitwie pod Wiedniem i po obiedzie jego król zapalił fajkę i wnet musiał ją odłożyć na wieść jakoby nieprzyjaciel znowu miał atakować. Pogłoska ta zresztą była fałszywa i król Sobieski znowu mógł wrócić do swej fajki, którą mu zapalał sam król.

Nie gardził też fajką bohater narodowy, książę Józef Poniatowski i — jak to stwierdza prof. Aszkenazy — pod Raszynem prowadził osobiście atak na bagietę z hulką w ustach.

Wreszcie z naszych stosunków pod tym względem przytoczyć można że Zygmunt Krasiński uważał za nową erę w swoim życiu dzień, w którym ojciec pozwolił mu palić fajkę.

POSELSTWO WICUSIA.

Dziś, w sobotę, (godz. 18.05—18.30), transmituje Rozgłosnia Łódzka R.P. z Wilna słuchowisko dla dlatwy starszej: „Poselstwo Wicusia”. Jest to wyjątek, ze znanej powieści Przybyszewskiego „Reduta Woli” w radiofonizacji p. Haliny Wolskiej. Przypomni słuchaczom dni Powstania Listopadowego, w którym jak i w późniejszych naszych walkach o Niepodległość — nie brak było małych bohaterów. Do nich też należał i ów Wicus, który przyniósł wiadomość o zwycięstwie nad Rosjanami.

Audycje tę uzupełni koncert orkiestry „Polskiego Radia” (godz. 18.30—18.50).

Zgierz.

PRZYGOTOWANIA DO SPISU LUDNOŚCI

W związku ze spsem ludności mającym się odbyć dnia 9-go grudnia b. r. miasto zostało podzielone na 150 okręgów. Do każdego okręgu przydzielono komisarzy spiewego. Magystrat zwrócił się do mieszkańców miasta aby zgłaszali swe kandydatury na komisarzy honorowych. Wobec tego, iż Zgierz liczy do 25 000 mieszkańców, przypada na każdego komisarza 170 osób, czyli przeciętnie 42 rodziny.

POMOC NAJBIEDNIEJSZYM

Dnia 24 września b. r. z inicjatywy magistratu powołany został specjalny komitet dla pomocy najbiedniejszym. W skład komitetu wchodzi przedstawiciele magistratu, policji, szkół miejskich oraz organizacji społecznych i gospodarczych. Komitet liczy 45 członków, na czele którego stoi p. burmistrz Jan Świercz.

Dnia 11-go b. m. odbyła się staraniem komitetu pierwsza zbiórka uliczna, która dała dochód 423 zł 46 gr. Na skutek odczytu komitetu do ogółu mieszkańców miasta o samoopodatkowanie się na rzecz bezrobotnych wpłynęło do dnia dzisiejszego od różnych instytucji i prywatnych osób zł 2018 prócz dańków w naturze. Ogółem zebrano do dnia dzisiejszego zł. 2,500.

STOW GIMNASTYCZNE „MAKABI”

W roku zeszłym przeprowadzona została fundacja Stow Gimn. Makabi ze Stow Muz. Symfonij. Obie te instytucje znajdowały się w bardzo złych warunkach materialnych skutkiem czego nie mogły się samodzielnie utrzymać. Majątek Stow Symfonij, t. j. 2 orkiestry, dala i smyczkowa, przeszedł na rzecz Makabi, które się zobowiązało prowadzić orkiestry na własny rachunek.

Do zarządu weszli jako kierownicy orkiestry przedstawiciele Symfonij pp. Szczepanik b. prezes Symfonij i Sz. Cynamon vice-prezes.

W pierwszym okresie praca szła stale na przód, lecz wskutek rozmaitych intyg i niepokojnych posunięć ze strony członków zarządu Makabi przeciwko przedstawicielom Stow. Symfonij wytknięto wielkie nieporozumienie, co uniemożliwiło dalsze prowadzenie orkiestry. To wolało wielkie niezadowolenie wśród członków Stow i prezes Stow p. Eiger, które uniemożliwiło zawdzięcza swe istnienie, podał się do dymisji.

Dnia 17-go b. m. odbyło się nadzwyczajne ogólne zebranie członków, na którym wybrano nowy zarząd. — Do zarządu wybrano pp. Eiger, D. Bergera, J. Gutsztada, Rozenberga, D. Berka, D. Szwabego, D. Praskiera i P. Petrowicza. Na pierwszym planie zarząd ma zamiar uruchomić orkiestry, jak również zająć się zornym wianiem uroczystości 20-letniego jubileuszu, który przypada w 1932 roku.

**Nieście pomoc
najbiedniejszym.**

KRONIKA

Październik

24

SOBOTA

Dziś Rafała Arch.
Jutro Kryspina

Wschód słońca 6.15
Zachód słońca 4.27
Wschód księżyca 4.05
Zachód księżyca 4.12
Długość dnia 9.19
Ubyło dnia 6.38

Spis poborowych

rocznika 1911.

Dziś, w sobotę, dnia 24-go października r. b. do spisów poborowych w lokalu Biura Wojskowego (ul. Zawadzka nr. 11), w godzinach od 8-ej do 13.30, powinni się zgłosić mężczyźni, urodzeni w 1911 roku, zamieszkali na terenie: 4-go komisariatu Policji Państwowej, których nazwiska rozpoczynają się od liter: A.B.C.D.E., i zamieszkali na terenie 10-go komisariatu P.P., których nazwiska rozpoczynają się od liter: L. Ł. M. N. O. P.

Zebrania włóknarzy

w zw. związków oraz w zw. „Praca”

(i) W dniu dzisiejszym odbędzie się zebranie delegatów fabrycznych związków włóknarzy przy związku związków zawodowych w Polsce. Na zebraniu będzie omówiona sprawa akcji w przemyśle włókienniczym niezrzeszonym. Zebranie delegatów w związku „Praca” w powyższej sprawie odbędzie się w niedzielę.

Łódź—Paryż

Bezpośrednia komunikacja telefoniczna

(i) W dniu wczorajszym uruchomiono w Łodzi nowe połączenie telefoniczne bezpośrednie z Berlinem i Paryżem. W związku z tem na stacji telefonów międzymiastowych w Łodzi ustawiono specjalne wzmacniacze, aby rozmowy, prowadzone z Berlinem i Paryżem były wyraźnie i dobrze słyszane.

Przy połączeniach tych po raz pierwszy zastosowano system telefonji o wysokiej częstotliwości, polegającej na użyciu miedzianych przewodów telefonicznych.

Obecnie więc, połączenia z Berlinem i Paryżem otrzymywać będziemy za pośrednictwem Warszawy, co umożliwi otrzymywanie rozmowy telefonicznej, wskutek udoskonalonego kabla, który łączy Łódź ze stolicą, w ciągu kilku minut.

Osobiste

Łódzianka, Marja Szajnowna, ukończyła wydział prawny uniwersytetu warszawskiego, uzyskawszy tytuł magistra praw.

Dziury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: J. Koprówkiego (Nowomiejka 15), S. Trawkowskiej (Brzezinska 56), M. Rozenbluma (Śródmiejka 21), M. Bartoszewskiego (Piotrkowska 95), J. Kłupka (Kątna 54), L. Czyńskiego (Rokicińska 53).

Dr. med.

JAN POLAK

chor. wewnętrzne i alergiczne

astma, pokrzywka, reumatyzm, afretyzm, migrena i inne

6 go Sierpnia 22, fr. I p.

tel. 64-11 — przyjm. 5-7-ej

Leczenie metodą Zeileissa.

Nieście pomoc najbiedniejszym

Zdemolowanie lokalu zw. włóknarzy

Grupa robotników zaatakowała obradujących, powybiła szyby i zdemolowała urządzenie.

Termin strejku nie został ustalony.

(i) W dniu wczorajszym donosiliśmy o proklamowaniu strajku w przemyśle włókienniczym niezrzeszonym w Łodzi. Strajk miał rozpocząć się w poniedziałek, przyczem do akcji wciągnięci mieli być nie tylko robotnicy zatrudnieni w fabrykach, które nie podpisały umowy zbiorowej, lecz również włóknarze z tych fabryk, które wprowadziły należą do związków przemysłowych, jednakże nie honorują cennika płac, ustalonego w umowie.

Odnosna decyzja już została powzięta onegdaj przez zarząd związku klasowego i delegatów fabrycznych. Zdania jednak były rozbieżne zarówno co do terminu, gdyż część delegatów uważała, że nie należy zwlekać, lecz natychmiast przystąpić do strajku, albowiem część obecnych wychodziła z założenia, że strajk powinien objąć cały przemysł włókienniczy, albowiem niemal wszystkie fabryki w większym lub mniejszym stopniu nie honorują cennika płac.

W związku z tem zebranie delegatów fabrycznych zostało przerwane i dalszy jego ciąg odłożono do dnia dzisiejszego.

Tymczasem w dniu wczorajszym w czasie zebrania delegatów, nagle rozległo się gwałtowne stukanie do drzwi. — Gdy porządkowi drzwi otworzyli, okazało się, że w przedsionku stoi duża grupa robotników, która poczęła domagać się, aby ją wpuszczono na salę obrad. Powołali się oni przytem na regulamin zebrania delegatów fabrycznych, który ustala, że zebrania te nie są tajne i że mogą być obecni na nich również robotnicy, wszakże bez prawa głosu.

Prawdopodobnie zostaliby oni wpuszczeni, jednakże w chwili, gdy stojący na czele porozumiewali się w sprawie wejścia, robotnicy stojący na tyłach, poczęli wznosić głośnie okrzyki:

— ZDRADZICIE NAS, JEŻELI NAS TAM NIE BĘDZIE. DOMAGAMY SIĘ NATYCHMIASTOWEGO STRAJKU WE WSZYSTKICH FABRYKACH. DOMAGAMY SIĘ WALKI O PODWYSZENIE PŁAC.

Obawiając się awantur, delegaci natychmiast zamknęli drzwi na klucz i powrócili do przerwanej posiedzenia.

Tumult na korytarzu i schodach wzmożł się. Poczęto gwałtownie dobijać się do drzwi. Gdy to nie pomogło, część robotników zbiegła na dół, powyrywała z bruku kamienie i poczęła RZUCAĆ NIEMI W OKNA PIERWSZE GO PIĘTRA.

domu przy ul. Narutowicza 50, gdzie odbywało się zebranie.

Rozległ się brzęk tłuczonych szyb. Kamienie wpadały do pokoju z taką siłą, iż jeden z nich, który trafił w szafę, rozbijł doszczętnie drzwi.

Wśród zebranych delegatów powstała panika. Część z nich usiłowała w dalszym ciągu prowadzić obrady, część jednak pośpiesznie zaczęła się chronić do innych pokoi. Gdy kamienie padały coraz gęściej, wszyscy już w popłochu poczęli opuszczać salę obrad.

W międzyczasie pozostali robotnicy szturmowali do drzwi. Po krótkim szturmie DRZWI PEŁY POD ICH NAPOREM i wszyscy wpadli do wnętrza. Nie zasta-

no jednak na sali delegatów, którzy w międzyczasie zebrał się w innym pokoju. Podczas szamotanii się z kilku funkcjonariuszami związku, złamano kilka krzeseł i lekko zraniono kilka osób.

W międzyczasie, zaalarmowana niezwykłą krzykami i brzękiem tłuczonych szyb, nadbiegła policja, która rozproszyła napastników. Nikogo z nich jednak nie zdołano aresztować, albowiem zdążyli oni salwować się ucieczką.

Oczywiście w tych warunkach nie można już było dalej prowadzić zebrania i delegaci, nie ustalwszy terminu strajku rozeszli się do domów.

Lokal związku włóknarzy znajduje się obecnie w opłakanym stanie POWYBIJANE SZYBY, WYLAMANE DRZWI, ZNISZCZONE URZĄDZENIE ORAZ GRUDY KAMIENI NA PODŁOŻE.

Oczywiście w tych warunkach nie można było ustalić terminu rozpoczęcia strajku, ani też żadnych szczegółów, dotyczących przeprowadzenia akcji. — Uchwała zarządu związku bowiem, bez uchwały delegatów fabrycznych, nie ma mocy. Prawdopodobnie więc AKCJA STRAJKOWA W PONIEDZIAŁEK SIĘ NIE ROZPOCZNIE.

Dziś o godzinie 1-ej popołudniu zbiera się na specjalne posiedzenie komitet wykonawczy klasowego związku włóknarzy, na które przybywa z Warszawy poseł Szczerkowski. Komitet wykonawczy zastanowi się nad wytworzoną sytuacją i naradzi się, co czynić obecnie dalej.

Kto jest właścicielem domu przy ulicy Franciszkańskiej № 29: Arcybiskup Kowalski, czy lokatorzy-marjawici?

Ostatnio sąd grodzki rozpoznawał szereg spraw wytoczonych przez Antoniego Szymkowiaka i Wawrzyńca Garwickiego, dzierżawców domu przy ul. Franciszkańskiej nr. 29, stanowiącego własność arcybiskupa marjawitów, Kowalskiego.

Sprawy powyższe wzbudziły wielkie zainteresowanie w sferach marjawickich i katolickich, wobec powstałego podczas przewodu sądowego pytania, czy dom powyższy należy do arcybiskupa Kowalskiego, względnie do parafii marjawickiej, lub też do zamieszkałych tamże marjawitów, jako udziałowców.

W skargach powodowych, wytoczonych przeciwko Józefowi Podgórskiemu i wielu innym lokatorom, adwokat Lipiński w imieniu wymienionych wyżej dzierżawców prosi sąd o zasądzenie komornego od wspomnianego Podgórskiego i innych lokatorów, opierając się na wyciągu z hipoteki, z którego widać, że właścicielem danej nieruchomości jest arcy-

biskup Kowalski oraz na umowie dzierżawy, na mocy której tenże arcybiskup oddał cały dom w ryczałtową dzierżawę powodom Szymkowiakowi i Garwickiemu.

Na sejsji sądowej adwokat Dobranicki w imieniu pozwanego Podgórskiego i dwóch innych lokatorów złożył gazetę „Marjawicka Myśl Narodowa”, w której arcybiskup marjawicki pisze:

„W roku 1908 zgłosili się do nas parafianie parafii św. Franciszka w Łodzi, prosząc, abyśmy wybudowali dla nich dom mieszkalny, ponieważ, jako marjawici wiele cierpią od właścicieli domów i współlokatorów — nie marjawitów, prosili nas, abyśmy się zajęli tą sprawą. Zaczęli składać pieniądze, a gdy już suma na kupno placu była zebrana, prosili, aby plac był kupiony i dom budowany na imię moje. Widząc w ten sposób rekojmie dokonania tak trudnego przedsięwzięcia, zaczęliśmy budowę w jesieni 1908 roku.

Z początku roboty budowlane szły rażno, lecz z czasem zabrakło nam funduszu. Pomimo tego byliśmy pełni nadziei, że skoro ludzie się sprowadzą i będą już u siebie, wykończenie ostateczne domu, a nawet zamierzana budowa innych gmachów łatwo pójdzie, nie będą bowiem płacić komornego obcym właścicielom, ale sobie”.

Oprócz tego adw. Dobranicki przytoczył, że wymieniona wyżej umowa ryczałtowej dzierżawy jest podpisana wyłącznie przez arcybiskupa Kowalskiego, zaś dzierżawcy Szymkowiak i Garwicki wogóle w tem nie brali udziału, na mocy prawa więc umowa dzierżawy jest nieważna i żadnych prawnych skutków mieć nie może.

Dalej złożone zostały nakazy magistratu, aby lokatorzy danego domu płacili magistratowi sumę, która jest dłużny właściciel nieruchomości, zalegającą w uiszczeniu różnych podatków miejskich, przyczem rzecznik lokatorów nadmieniał, że wobec nakazu magistrackiego moco dawcy jego placąc dzierżawcy, postąpiłoby wbrew prawu. Powołując się na różne przepisy prawne, rzecznik lokatorów prosi o oddalenie powództwa.

Ze strony powodów adwokat Lipiński popierał powództwo, powołując się na to, że zgodnie z hipoteką, arcybiskup Kowalski jest właścicielem danej nieruchomości i że umowa dzierżawy, aczkolwiek podpisana tylko przez arcybiskupa Kowalskiego, jednak ma moc prawną.

Sąd, przychylając się do wniosku adwokata Dobranickiego, oddalił powództwo.

CHAPLIN

zdecydował się na przyjazd do Łodzi. — Wkrótce ujrzymy go wszyscy na własne oczy.

TEATR

MUZYKA / ZTUKA

TEATR MIEJSKI

Dziś w sobotę o godzinie 4-ej po poł. bezwzględnie ostatnie powtórzenie sztuki Marka „Pieśniarze Ghetta”. Ceny najniższe (od 50 groszy do zł. 3).

Wczoraj premiera świetnej, pełnej kapitalnych i pro quo i przeżabawnych sytuacji 4-aktowej komedii P. Webera i A. Madisa „Spódniczka czy toga”. Udział biorą: Dunajewska, Niczewska, Łapińska, Kossowska, Morska, Tatarska, Woskowska, Grolicki, Mroziński, Karczewski, Modrzeński, Łabedzi, Lenk, Szlatyński. Węgrzyn i reżyser sztuki Z. Ziemiński. Dekoracje K. Mackiewicz.

Jutro w niedzielę o godzinie 4-ej po poł. po raz ostatni po cenach znizowanych wybory „Święty gaj”.

OPERA WARSZAWSKA w Teatrze Miejskim

We wtorek wystąpi w Teatrze Miejskim Opera Warszawska z arcydziełem Musorgiego „Borys Godunow”, a w środę z operą Pucciniego „Tosca”. Udział biorą najwybitniejsze siły, jak: Dobosz, Gołębiewski, Platówna, Terenkoczy, Janowski, Michałowski, Mossakowski, Leska, Moszczycz, Kapelmistrz W. Berdajew. Reżyser Fr. Freszel. Orkiestra 30 osób członków orkiestry Opery Warszawskiej. — Bilety w kasie zamawiań Teatrów Miejskich Traugutta Nr. 1.

TEATR KAMERALNY

Dziś w sobotę wieczorem oraz w niedzielę dwa razy: o godz. 5-ej po poł. i o 9-ej wieczorem w dalszym ciągu bawi i trzyma w napięciu widza arcywesoła rekordowa komedia Hoodgesa i Percivala „Hau Hau” z Michałem Zniczmem.

TEATR POPULARNY

Ogrodnia Nr. 18.

Dziś o godz. 4 po poł. „Orle” Rostanda zakupione na cel przez Gimnazjum W. P. Szczanieckiej — pozostałe bilety do nabycia w kasie teatru.

Wieczorem o godz. 8.15 w dalszym ciągu cieszą się niebywałym powodzeniem świetna operetka P. Abrahama p. t. „Wiktoria i jej Huzar” z gościnnym występem Marijana Wawrzko wicza, tenora operetki warszawskiej, który występując w roli Huzara podbił serca całej Łodzi. Bilety do nabycia w kasie zamawiań, ulica 6-go Sierpnia Nr. 2, skład apteczny i perfumeryjny W. P. Piwackiej oraz w kasie teatru.

TEATR POPULARNY W SALI GEYERA

Piotrkowska 295.

Dzisiaj premiera sensacyjnej, głośnej sztuki G. Zapolskiej p. t. „Carewicz”. Doborowa obsada, irapująca, arcyciekawa treść z życia dworu cesarskiego przedwojennej Rosji, również udział oryginalnego chóru rosyjskiego pod batutą prof. G. Orłowa — zapewnią tej sztuce niewątpliwie duże powodzenie.

Początek o godz. 8.15 wiecz.

TEATR „COCTAIL”

„Blondynki, ach blondynki!” będą gościli na scenie teatru „Coctail” jeszcze tylko kilka dni. Wysoki poziom utworów i wykonawców (Halama, Grey, Maniewiczówna, Czecharska, Jakubinska, Szmarówna, Parnell, Orwid, Szatkowski, Winiarski, Smay, Block i inni) ściągają najlepsze efekty Łodzi, żadne zarówno zdrowego humoru jak artystycznych wrażeń. — Oprawa dekoracyjna pierwszorzędna. Wspaniała orkiestra pod wodzą Białostockiego. Bilety nabywać można w kasie zamawiań Grand-Cafe Piotrkowska Nr. 72, od godziny 7-ej wieczorem w kasie teatru „Coctail” przy ul. Przejazd Nr. 34.

ZYDOWSKI TEATR KAMERALNY

Al. 1-go Maja Nr. 2.

Dziś w sobotę o godz. 9.15 wieczorem cieszą się rekordowym powodzeniem wzruszająca sztuka w 3-ach aktach „Serce, które tęskni” z p. Bertą Zasławską w roli tytułowej. Sztuka ta grana będzie tylko do poniedziałku włącznie.

We wtorek, dnia 27-go b. m. odbędzie się inauguracyjny występ znakomitej Trupy Wileńskiej pod kierownictwem dyrektora M. Mazo. Pierwsza sztuka grana będzie „Czarne Ghetto”.

ZŁOTY „JAZZ” KARASINSKIEGO I KATASZKA

Jutro, w niedzielę, dnia 25-go b. m., o godzinie 4-ej po poł. niezrównany „jazz” Karasinskiego i Kataszka, słynny nie tylko w całej Polsce, lecz również zagranicą ze swej werty tempa i mistrzowskiego rytmu, zachwyci wszystkich wykonaniem najnowszych melodii tanecznych.

„Jazz D’Or Columbia” znanych kompozytorów Karasinskiego i Kataszka, złożony wyłącznie z muzyków nawskroś uniwersalnych, składa się z 35 instrumentów „jazzowych”.

Ostatni występ najświetniejszego w Polsce zespołu jazz-bandowego, urozmacony występami autentycznego mulata Sama Salvano, doskonalego tancerza ekscentrycznego Poli Sobienieckiej, przemilej pieśniarki teatrów warszawskich i Hankei Karasinskiej, znakomitej primabalermy Opery w Hamburgu, zapelni niewiadowidnie sale Filharmonij.

Jutro w niedzielę d. 25 paźdz. jako w pierwszą bolesną rocznicę zgonu

B. P.

Rajzli z Rubinlichtów

Werdygierowej

odbędzie się o godz. 11 przed poł. na cmentarzu żydowskim nabożeństwo żałobne oraz odsłonięcie pomnika, na które zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych

Rodzina.

Łódź „przydzielona” do Poznania.

Niepokojąca wersja o nowym podziale terytorjalnym Z.U.P.U.

(is) W dniu wczorajszym nadeszła do Łodzi wiadomość, która musi wywołać poważną reakcję w kołach pracowników umysłowych. Podobno bowiem ministerstwo pracy przygotowuje projekt rozporządzenia o zmianach terytorjalnych okręgów zakładu ubezpieczeń pracowników umysłowych. Zmiany te dotyczą w pierwszym rzędzie Łodzi w tym sensie, że **okręg łódzki, miast, jak dotychczas do Warszawy, będzie należał do Poznania.**

Uważamy, iż tego rodzaju zarządzenie jest dla Łodzi, a przede wszystkim dla ogółu pracowników umysłowych, zamieszkałych na terenie naszego miasta i okręgu łódzkiego, bardzo poważną krzywdą. Organizacje pracowników umysłowych dawno już zabiegały w ministerstwie o wyeliminowanie Łodzi i stworzenie w naszym mieście samodzielnego od-

ziału Z.U.P.U. Łódź posiada bowiem kolosalną ilość pracowników umysłowych którzy obecnie wszystkie swoje sprawy muszą załatwiać za pośrednictwem inspektoratu łódzkiego w Warszawie. — Oczywiście wpływa to poważnie na opóźnienie przyznania bezrobotnym zasiłków, na opóźnienie wypłaty tych zasiłków itd. Przydzielenie zaś spraw łódzkich zakładowi poznańskiemu jest **zgola niczem nieusprawiedliwione.**

Łódź posiada bowiem, wraz z okręgiem, znacznie większą liczbę pracowników umysłowych, niż Poznań, a bez wątpienia większą liczbę bezrobotnych pracowników umysłowych. Przydzielenie więc Łodzi do Poznania będzie równoznaczne z tą sytuacją, jaka panowała przed wojną, za czasów rosyjskich, gdy Łódź była miastem powiatowym, a mały Piotrków guberniją, do której ten powiat należał.

Narzeczeni utopili swe dziecko

Sąd wymierzył im karę więzienną.

(as) W dniu 1 sierpnia r.b. Adam Czarnecki (Emilji 44) zauważył przed stawem Szajblera jakąś młodą parę, która prowadziła ze sobą dość głośną rozmowę. W pewnej chwili niewiasta podała swemu towarzyszowi **jakieś pudełko,** które ten rzucił do stawu. Po chwili młoda para rzuciła się do ucieczki, ogłdając się podejrzliwie na wszystkie strony.

P. Czarnecki, będąc ciekaw, co się znajduje w pudełku, wskoczył do stawu i je wyłowił. Z pudełka rozleżały się **ciche jęki.**

Gdy Czarnecki otworzył pudełko, znalazł w niem niemowlę, które dawało jeszcze znaki życia.

Czarnecki położył dziecko na ziemi i puścił się, w pogoń za młodą parą, która po kilku minutach **zdołał przytrzymać.**

Zaalarmowano policję. Przytrzymanymi okazali się 20-letnia Józefa Zaborowska i 24-letni Jan Johan, zamieszkały przy ulicy Przedzalnianej 30. Dziecka nie zdołano już uratować. Mimo pomocy lekarskiej, po kilku godzinach **wyzionęło ducha.**

Zaborowska i Johan zostali pociągnięci do odpowiedzialności karnej i w dniu wczorajszym stanęli przed łódzkim sądem okręgowym który sprawę tę rozważał pod przewodnictwem sędziego Hallkiego, w asyście sędziów Jasnowskiego i Bondzikowskiego. Oskarżał prokurator Joel, bronił adw. Lilker.

Johan twierdził na rozprawie, że, wrzucając dziecko do stawu, był przekonany, że

ono już nie żyje.

Zaborowska była jego narzeczoną. Dawniej, gdy wspólnie pracowali w fabryce, zdawało się mi, że nic nie stanie na przeszkodzie ich szczęściu. Mieli już w naj-

bliższym czasie się pobrać. Gdy jednak ich zredukowano, nie mogli już myśleć o małżeństwie. Zresztą zarówno jego, jak i jej rodzice, nie chcieli już nawet słyszeć, o tych planach gdy więc Józefa urodziła dziecko postanowili je utopić, a później razem pozbawić się życia. Gdyby ich nie przytrzymało z pewnością popełnili by samobójstwo.

Zaborowska na sprawie zalewała się łzami. Rodzice jej nie wiedzieli, że ona się znajduje w odmiennym stanie. Gdy urodziło się dziecko, schowała je w beczce, która stała w komórce, a później zabrała je stamtąd i udała się do narzeczonego.

Matka oskarżonej twierdziła na rozprawie, że **dziecko urodziło się w siódmym miesiącu** i nie było zdolne do życia.

Sąd, po wysłuchaniu przemówień prokuratora i obrońcy, wydał wyrok, mocą którego Johan został skazany na sześć miesięcy, a Zaborowska na trzy miesiące więzienia z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg trzech lat.

ODCZYT.

Staraniem stowarzyszenia ekonomistów polskich w Łodzi oraz związku zawodowego księgowych, p. magister Emil Filtzer wygłosi dziś o godzinie 8-ej wieczorem w lokalu związku zawodowego księgowych przy ul. Piotrkowskiej Nr. 113, odczyt na temat „Polityka finansowa Anglii ostatniej doby”. Wstęp dla członków wspomnianych i pokrewnych stowarzyszeń za zaproszeniem.

WAŻNE DLA GRACZY

Jak nam wiadomo, w kolekturze F. Brajstajna w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 14, tel. 142-47 padły w 5-ej klasie większe wygrane, a mianowicie: 3 wygrane po 10.000 zł., 3 wygrane po 5.000 zł. i wiele, wiele po 2.000 zł. oraz inne wygrane.

Powyższe sumy wygranej przeznaczone osoby ze sfery średniej.

Kolektura wypłaca wszystkie wygrane 5-ej klasy i poleca szczęśliwe losy do 1-ej klasy.

Z muzyki.

Recital Roberta Casadesusa.

Poprzednie wysepy Casadesusa zyskały sobie wśród muzykalnej Łodzi do stateczną sławę. To też pamięć jego wirtuozostwa zgromadziła na czwartkowym recitalu liczną rzeszę wielbicieli tego niepospolitego talentu.

Tym razem koncert poświęcony był trzem twórcom, z których każdy stanowi epokę: Beethovenowi, Chopinowi i Debussy'emu. Casadesus ośmielił nas przez chwilę dojrzałą klasycznością sonaty beethovenowskiej, następnie postawił nas w obliczu wspaniałego, nieśmiertelnego piękna romantycznych ballad Chopina, by w końcu skąpać się w błyskotliwej feerii dźwięków, rzuconych na paletę fortepianu przez impresjonistę Debussy'ego.

Dzięki mistrzowskiej grze Casadesusa każdy bez wyjątku z odtwarzanych utworów wystąpił w szacie, której nie najcudowniejszej. W powodzi dźwięków żaden ton się nie zatarł, każde dzieło jednakowo silnie przemówiło do słuchaczy.

Gra Casadesusa spotkała się z zasłużonym entuzjazmem ze strony audytorium. Darzony niemiłkaniem brawami, mistrz odegrał jeszcze „na bis” „Valse espagnole” Granadosa, sonatę Scarlatti'ego, walc Chopina i „Scherzo-valse” Chabrier'a.

BACZNOŚĆ CZŁONKOWIE ZWIĄZKÓW Z. Z. P.

W niedzielę, dnia 25-go b. m. o godz. 10-ej rano w sali „Angielskiej”, ul. 1-go Maja Nr. 2, odbędzie się Walne Zebranie wszystkich członków Związków Z. Z. P. włókienniczego, dzianego, miejskiego, woźnych, dozorców, budowlarzy, metalowców, prac umysłowych, inwalidów pracy i fryzjerów.

Zebranie to zostaje zwołane w sprawie kryzysu, bezrobocia, martwego sezonu i akcji strajkowej.

„KONSUM” PRZY WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE.

„Konsum” przy Widzewskiej Manufakturze nie bacz na to, że znajduje się na przedmieściu Łodzi, Rokicińska 54, (dojazd tramwajami 10 i 16), cieszy się jednak dużą popularnością wśród szerokich rzesz kupujących.

Tajemnicą powodzenia „Konsumu” jest niebywała dostępność cen.

Dyrekcja „Konsumu” postawiła dewizę: duży obrót i minimalny zysk, pierwszorzędna jakość towaru przy konkurencyjnych cenach.

Kupujący w „Konsumie” nabyć może od igły, poprzez wszelkiego rodzaju towary kolonialne, aż do naczyń gospodarskich, gotowych ubrań i wszelkiego rodzaju konfekcji damskiej i męskiej — wszystko w pierwszorzędnej jakości po cenach hurtowych.

To też nie dziw, że „Konsum” stał się nie tylko najpopularniejszym źródłem wszelkiego rodzaju zakupów, lecz także z powodu swego wykwalifikowanego personelu i uprzejmej obsługi, robienie zakupów w „Konsumie” jest prawdziwą satysfakcją.

Żeby przekonać się o wyjątkowych zaletach tej jedynej w swoim rodzaju placówki handlowej w naszym mieście, dyrekcja „Konsumu” zaprosiła przedstawicieli prasy, którzy oprowadzani przez dyrektora Martensa zwiędzili obszerne składy i salony „Konsumu”, gdzie mieli możliwość przekonać się, że zorganizowany dużym nakładem energii przy pierwszorzędnych siłach fachowych, jest „Konsum” najtańszym i najdogodniejszym źródłem zakupów w Łodzi.

Skórzana Papierośnica!

ZA 50 WIECZEK z pudełek tutek (Gilz)

ALTESSE

MOKKA — PEŁNOWATKI.

Uwaga: Luksusowe tutek z różnokolorowymi ustnikami.

Dźwiękowe

Czyś już przeżywał emocjonujący moment wykradzenia

10-ciu z Pawiaka

śpiesz się!

ostatnie dni!

Początek seansów o godz. 4-ej po poł., w sob. i niedz. o godz. 11-ej przed poł. — Ceny dla młodzieży znizowane. —

Przed spisem ludności

Przygotowania w pełnym toku

W poniedziałek, dnia 2-go b. m. o godzinie 19.30 rozpocznie się w sali konferencyjnej rady miejskiej kurs instrukcyjny dla dzielnicowych komisarzy spisowych.

Akcja spisowa na terenie m. Łodzi będzie zdecentralizowana w ten sposób, że każdy komisariat policyjny będzie stanowił oddzielną dzielnicę spisową, podległą naczelnemu komisarzowi spisowemu tej dzielnicy.

Na stanowiska naczelników komisarzy spisowych poszczególnych dzielnic powołani zostali naczelnicy i kierownicy miejskich wydziałów i urzędów pp.: Jan Augustyniak, Jan Barczewski, Józef Ciał, Władysław Drymer, dr. Albin Grabowski, Włodzimierz Graliński, Hilary Illinicz, Stefan Kazimierzczak, Zygmunt Leśniczak, Tadeusz Rosner, Paweł Rucho, Adam Wysocki i Józef Załewski.

Uczestnicy kursu zostaną szczegółowo zaznajomieni z instrukcjami i formularzami spisowymi.

P. Prezydent Ziemiecki zwrócił się do istniejących na terenie Łodzi organizacji społecznych zawodowych, oświatowych, sportowych i t. p. z prośbą o przedstawienie do dnia 4-go listopada r. b. imiennego wykazu członków, którzy wyrazili gotowość podjęcia się honorowej pracy przy spisie ludności.

W odezwie swej p. prezydent wyjaśnił, iż praca komisarzy spisowych rozpocznie się w dniu 9-go grudnia r. b. o godzinie 8-ej rano i potrwa przypuszczalnie trzy dni.

Każdy komisarz spisowy przeprowadzi spis ludności w okręgu, liczącym 300 do 400 osób.

Próbné jazdy pociągów.

Warszawa—Kraków,
Lwów—Poznań

W związku z opracowaniem szeregu zmian w kolejowym rozkładzie jazdy, który obowiązować będzie od dnia 22 maja r. 1932, odbywają się obecnie próbné jazdy pociągów. I tak dnia 22 b. m. o godz. 10.20 wyjechał z Warszawy do Krakowa wraz z komisją specjalną pociąg próbný, z dużą ilością wagonów, wchodzących w skład pociągu krakowskiego, który ma być w przyszłości skasowany.

W ten sposób w nowym rozkładzie jazdy pociąg wiedeński dowozić będzie w przyszłości skład krakowski do Zabkowic, skąd wagony krakowskie specjalnymi pociągami łącznikowymi dostawiać się będą do Krakowa.

Pozatem dnia 27 b. m. odbędzie się próbná jazda pociągu Lwów — Poznań przez Kraków — Katowice, a dnia 30 b. m. próbná jazda pociągu między Warszawą a Dęblinem. Obie te próby mają na celu przyspieszenie biegu pociągów i ustalenie właściwych czasów postoju.

"Powrót do życia"

to "Pieśń nad pieśniami" kochanków ekranu:

słodkiej Janett Gaynor

i męskiego Charlesa Farrella

wkrótce w kino-teatrze "SELENDID".

Jak wybrnąć z sytuacji?

Rodzice nie mogą płacić — szkoły nie mogą istnieć.

Prywatne szkoły średnie znalazły się w sytuacji bez wyjścia.

(s) Katastrofalny kryzys, który odbił się na wszystkich dziedzinach życia, dotknął obecnie szkół średnich. Sytuacja w jakiej znajdują się szkoły prywatne, jest tak ciężka, jak jeszcze nigdy dotychczas nie była. A sytuację tę pogarsza jeszcze fakt, iż na terenie Łodzi, jak zresztą w całym b. królestwie kongresowym, szkół państwowych jest minimalna ilość. Trzy czwarte wszystkich zakładów naukowych utrzymuje się z własnych środków, z opłat za naukę.

W dniu wczorajszym odbyliśmy rozmowę z dyrektorem jednej z najpoważniejszych szkół średnich w Łodzi. Użytkaliśmy informacji niezwykle interesujące, ilustrujące najdosadniej sytuację, w jakiej znajduje się obecnie szkolnictwo średnie.

Na początku roku szkolnego odzywały się raz po raz głosy, by szkoły obniżyły wysokość czesnego. Istotnie czesne w łódzkich szkołach średnich jest bardzo wysokie. W starszych klasach dochodzi ono

do 1000 złotych rocznie.

co miesięcznie wyraża się poważną kwotą 100 złotych. W normalnych warunkach trudno jest rodzicom płacić tak poważne kwoty za naukę swych dzieci, nie więc dziwnego, że obecnie, kiedy zarobki wszystkich zmalały i skurczyły się, kiedy wszystkie rodziny ograniczają się w najkonieczniejszych wydatkach, opłacanie tak poważnych kwot za szkołę jest

ciężarem niepomniernym.

— Dyrekcje szkół zdają sobie sprawę — oświadczył nam nasz rozmówca — i mogę zapewnić, że niewątpliwie przyczyniłoby się do umożliwienia młodzieży korzystania z tańszej nauki. Jest to jednak rzecz zupełnie niemożliwa. Trzeba wziąć pod uwagę, że nie wszystkie szkoły należą do prywatnych osób, które mogłaby podejrzewać o chęć niepomniernych zysków. Większość szkół należy do wszelkiego rodzaju towarzystw, które

żadnych zysków z tego nie ciągną, tylko siłą tradycji opiekują się daną szkołą, dbając o to, by była ona samowystarczalna.

Tymczasem szkoły te samowystarczalne być nie mogą. A ponieważ we wszystkich szkołach czesne jest jednakowe, więc zrozumieliśmy, że nikt na nauce młodzieży interesu obecnie nie robi.

Pensje nauczycielskie, które nie były zbyt świetne, zostały poważnie zredukowane. Zredukowane też zostały wydatki na administrację szkolną. Dziś nie szafuje się już tak, jak dawniej, nawet materiałami piśmiennymi, wprawdzie na każdym kroku daleko idące oszczędności. A mimo to, mimo, iż wysokość wpisów szkolnych pozostała ta sama,

szkoła nie może związać końca z końcem.

Czemu się tak dzieje? Odpowiedź bardzo prosta. We wszystkich szkołach zmniejszyla się w znacznym stopniu ilość uczniów. Jest to niewątpliwie znamieniem złych czasów. Niektórzy ludzie znaleźli się w tak fatalnych warunkach materialnych, że nie mogliby opłacać czesnego, nawet gdyby je zredukowano o połowę. Zmniejszyły się więc poważnie dochody szkół, tak dalece, że trudno obecnie związać koniec z końcem.

Nauczycielowie muszą otrzymywać swe gaże punktualnie. Wszak z tego czerpią na swe utrzymanie. Z drugiej strony większość rodziców nie może płacić za naukę dzieci gotówką, a nie chcąc przerywać ich edukacji, opłaca czesne weksłami. Szkoła z weksłami tem nie ma co robić, musi je przechowywać w szafie przez szereg miesięcy, aż do ich płatności. A tymczasem bieżące wydatki nie czekają.

50 procent weksli z kole! Idzie do protestu.

Nim zdola się otrzymać należność,

znów przechodzi spory okres czasu. A wszak szkoły nie rozporządzają wolną gotówką, którą mogłyby w międzyczasie dysponować i z której wypłacałyby należność nauczycielom i pokrywałyby wydatki bieżące.

Obniżenie wpisowego w tych warunkach — mówi dalej nasz rozmówca — choć jest nakazem chwili, stworzyłoby sytuację katastrofalną, albowiem dalsze obniżenie wpływów, uniemożliwiłoby szkole prowadzenie nauk.

Dawniej, gdy jakieś dziecko nie przy nosiło wpisowego, odsyłało się je do domu. Przypuszczam, że było to bardzo przykre, ale należy zrozumieć, że szkoła nie jest instytucją dobroczynną, która korzysta z ofiarności społeczeństwa. Szkoły prywatne nie korzystają z żadnych subsydjów państwowych czy miejskich i opierają swój budżet tylko na opłatach za naukę. Dziś nawet do takich środków trudno się uciekać. Istnieją bowiem wypadki, gdy w szkole, w jakiejś klasie 70 procent uczniów zalega z opłatą. Wysłać ich do domu byłoby równoznaczne z przerwaniem nauki w danej klasie. A do tego przecież nie można dopuścić.

I w ten sposób właśnie szkoły średnie borykają się ze straszliwymi trudnościami.

— Co będzie dalej, trudno przewidzieć — kończy nasz rozmówca — obawiam się jednak poważnie, że nastąpi okres, kiedy prywatne szkoły nie będą mogły się utrzymać.

Może trzeba będzie zmniejszyć ilość szkół średnich, skomasować szkoły, ale to są sprawy, które nie dadzą się załatwić w ciągu tygodnia ani miesiąca, a tymczasem byłoby rzeczą straszną, gdyby setki młodzieży pozbawiono nauki. Państwo jest również w ciężkiej sytuacji, ale tylko jego pomoc umożliwiłaby prowadzenie normalnych zajęć w szkole i umożliwiła redukcję wpisów szkolnych.

POZNAJMY SAMYCH SIEBIE.

Do dnia dzisiejszego nie mamy całkowicie pewnych wiadomości o naszym państwie.

Przed grudniowym spisem ludności.

Wśród ciężkiego, przynębiającego kryzysu, wśród hałasu alarmujących wieści ze świata, przynoszonych codziennie przez dzienniki, przygotowuje się w Polsce dość niepostrzeżenie, lecz planowo i szybko

powszechny spis ludności.

Z dnia na dzień, z godziny na godzinę posuwają się naprzód prace przygotowawcze do wielkiej akcji w dniu 9 grudnia.

Należałoby zawczasu zdać sobie sprawę z tego ogromnego przedsięwzięcia, z jego celowości i niezbędności wogóle, a zwłaszcza w chwili obecnej.

Znaczenie spisu ludności leży przede wszystkim w tem, że państwo i społeczeństwo

poznają w ten sposób same siebie.

Dlatego też wszystkie państwa cywilizowane przeprowadzają spisy w określonych odstępach czasu, zazwyczaj co 10 a nawet co 5 lat.

Pierwszy spis ludności w Polsce odbył się w roku 1921. Młoda Rzeczpospolita, zaledwie uporawszy się z wrogiem, przy otwartej jeszcze sprawie granic Śląska i Wileńszczyzny, podjęła trud poznania swego stanu posiadania. Spis ludności był jedną z pierwszych podwalin pod budowę gmachu własnego Państwa.

Nie ma państwa bez ludności. Ogólna jej liczba świadczy niejako

o mocy fizycznej państwa.

To jest pierwsza, ale bynajmniej nie jedyna wiadomość, którą chcemy uzyskać za pomocą spisu. Państwo musi także wiedzieć,

jakich ma obywateli, czem się trudnią, jak mieszkają, jaki jest wśród nich poziom oświaty i t. p.

Państwo musi znać potrzeby swych obywateli, aby je mogło planowo w miarę rozwoju możliwości zaspokajać. Oto dla czego niepodległa Polska musiała rozpocząć normalne życie od przeprowadzenia spisu ludności.

Niestety, pierwszy spis nie mógł dostarczyć wszystkich potrzebnych informacji. Dał nam wprawdzie niejako fotografję ówczesnego stanu Rzeczypospolitej — ale nie był to przecież stan moralny. Nie istniały już wprawdzie granice rozbiorowe, ale o scaleniu faktycznym poszczególnych dzielnic nie było jeszcze mowy. Śląsk i Wileńszczyzna nie były wcale objęte spisem. Nie mogła być również uwzględniona olbrzymia rzesza reemigrantów, którzy w liczbie około pół miliona powrócili do kraju dopiero po roku 1921.

Te i inne względy sprawiły, że do dzisiejszego dnia nie mamy całkowicie pełnych wiadomości o naszym państwie.

W tej płaszczyźnie spis grudniowy staje się dla Polski koniecznością palącą.

Naogół uświadamiamy sobie ogromne zmiany jakie zaszły w Polsce w ciągu ostatnich lat 10, będących okresem pokojowego rozwoju kraju. Niewątpliwie wzrosła liczba obywateli, podniósł się poziom oświaty, stopiła się ze sobą ludność poszczególnych dzielnic, nastąpiło wiele innych przeobrażeń. Wiemy o tem ogólnie, ale

nie wiemy dokładnie w jakim stopniu i gdzie te zmiany nastąpiły.

Niektórych zmian wogóle nie można uchwycić bez pomocy ogólnych cyfr statystycznych.

Wreszcie spis ludności jako migawkowe zdjęcie stanu rzeczy w obecnej chwili przedstawia olbrzymią wartość doraźną. Znaczenie jego jednak zwiększa się niepomniernie, gdy możemy zestawiać ze sobą wyniki obliczeń dokonanych w pewnych odstępach czasu. Porównanie liczb uzyskanych z nowego spisu z danymi poprzednimi pozwoli nam odtworzyć drogi, jakimi kroczy życie.

Dlatego też należy się spodziewać, że spis grudniowy wyjaśni dużo zagadek, rzuci dużo światła na nową rzeczywistość polską.

Najważniejszą zaś jego korzyścią doraźną będzie to, że wyniki jego posłużą jako jedna z elementarnych podstaw do planu gospodarczego na najbliższą przyszłość.

PIXAVON

Shampoo

nawet dla
najjaśniejszych
włosów

PIXAVON

Shampoo

Pabjanice.

ZE STOW. „SPOŁEM“

Onegdaj odbyło się ogólne zgromadzenie członków stowarzyszenia społeczeństwa w Pabjanicach.

Przewodniczył prezes rady nadzorczej „Społem“ p. Feliks Papiewski. Delegat z Warszawy wygłosił na wstępie referat na temat sytuacji gospodarczej na świecie, podkreślając, że w dzisiejszych czasach kryzysu spółdzielczość przechodzi kryzys łagodniejszy, aniżeli handel prywatny.

Następnie dyrektor „Społem“ p. Antoni Dajniak złożył sprawozdanie z działalności Społem w Pabjanicach za pierwszy półrocze bieżącego roku.

Ogólny obrót za czas sprawozdawczy wyniósł 1.096.248 zł. i w porównaniu z tym okresem roku ubiegłego zwiększył się o 14.869 zł. Koszty handlowe w tym okresie wyniosły 8.76 procent w stosunku do obrotu.

Produkcja własnych warsztatów wytwórczych przedstawiała się następująco: Piekarnia wyprodukowała 354421 kg. pieczywa czyli o 27 tys. pieczywa więcej, aniżeli w tym samym okresie roku ubiegłego.

Masarnia również zwiększyła swą produkcję o 20 tys. kg. osiągając 72507 kg. mięsa ogólnej produkcji.

Następnie referent omówił inne działy własnej produkcji, jak palarnia kawy, ciastkarnia, składy opału, które również wykazują niewielką nadwyżkę.

Kończąc swe sprawozdanie i analizując szczegółowo poszczególne pozycje dyr. Dajniak zauważył, że mimo kryzysu spółdzielnia Społem w Pabjanicach rozwija się nadal pomyślnie, co zadowiedzać należy zarządcy organizacyjnej członków Społem.

Czystej nadwyżki osiągnięto 24.325 złotych.

Po dyskusji sprawozdanie przyjęło do wiadomości, wyrażając podziękowanie zarządowi za owocną i planową pracę.

WYŚCIGI O MISTRZOSTWO.

W niedzielę odbędzie się wyścigi kolarskie o mistrzostwo m. Pabjanic na r. 1931, zorganizowane przez Miejski Komitet W. F. i P. W. Organizacja wyścigów spoczywa w rękach Pabjanickiego Towarzystwa Cyklistów. Trasa wyścigów obejmuje: Pabjanice, Wadlew, Wola Kamocka, Łask, Pabjanice.

Do biegów zgłosił się szereg najwybitniejszych kolarzy m. Pabjanic.

CZŁOWIEK MUCHA W PABJANICACH.

W niedzielę na czteropiętrowej kamienicy p. Merkerta przy ul. Pułaskiego popisywać się będzie Człowiek - Mucha.

Wejście na teren popisów wynosić będzie 50 gr. dla starszych i 20 gr. dla dzieci. Imprezę organizuje Grodzki Podkomitet Niesienia Pomocy Najbiedniejszym w Pabjanicach.

ŁÓDZKI ŻYDOWSKI TEATR KAMERALNY

Al. I Maja 2. Dyrekcja D. Celmajster. Dziś w sobotę dnia 24 o godz. 4-ej p. p. i 9-ej wiecz. 2 przedstawienia „Serce, które tęskni...“ z Bertą Zasławską w czolowej roli.

Na zakończenie: Wielki diwiersament z udziałem czołowych sił zespołu teatru Kameralnego.

Uwaga!!! Na popołudniowe przedstawienie każda osoba wprowadza jedno dziecko bezpłatnie, które zostanie obdarzone niespodzianką z firmy „Plutos“.

Kasa czynna cały dzień bez przerwy.

PRZED BIEGAMI MYŚLIWSKIEMI

św. HUBERTA.

Zapowiedziane biegi myśliwskie św. Huberta (3 listopada) odbędą się w roku bieżącym na terenach prywatnych na przedmieściu „Dolny“ (na północ od toru kolejowego Zgierz - Władzów).

Punkt zborny dla uczestników biegów i zaproszonych gości:

Wtorek, dnia 3-go listopada, godzina 14-ta. Kola 244 — dojazd tramwajem Nr 6 (końcowa stacja — przystanek 1.642 — Brzeziny).

Biegi odbędą się bez względu na pogodę.

Posiedzenie rady miejskiej w Tomaszowie Maz.

Umowa z elektrownią piotrkowską została przedłużona o 10 lat

Tomaszów, 23 października. Wczorajsze posiedzenie rady miejskiej ze względu na nader ciekawy porządek dzienny zgromadziło rekordową ilość 42 radnych i obfitowało w ciekawe momenty.

Po odczytaniu porządku dziennego i protokołu z poprzedniego posiedzenia przystąpiono do spraw wstrzymania zabudowy na terenach paracacyjnych pomiędzy ulicą Kolejową a Spalską. Tereny te zostały przez właściciela hrabiego Ostrowskiego rozparcelowane i chaotycznie rozbudowane.

Obecnie magistrat przystępuje do sporządzenia planu regulacyjnego miasta i podaje wniosek o zawieszenie wydawania zezwoleń na rozbudowę na 2 lata. Na wniosek ławnika Millera wyłoniono komisję w składzie 6 osób, która zajmie się tą sprawą i przedstawi ją na następnym posiedzeniu rady miejskiej.

Jednogłośnie powtórnie uchwalono zaciągnięcie pożyczki 100 tysięcy złotych w Polskim Banku Komunalnym z funduszu pożyczkowo zapomogowych.

Następnie uchwalono zaciągnąć pożyczkę w wysokości 100 tysięcy złotych w piotrkowskiej elektrowni, jak również przedłożyć umowę z tą elektrownią o dalsze 10 lat do roku 1948.

Grupa radnych założyła ostre votum separam. Do szczegółowego omówienia tej sprawy powrócimy w wtorek lub środę.

Na zastępców członków do miejskiej rady szkolnej wybrano pp. Słobuckiego, Karchera, i Szaflana zaś na członków do Komunalnej kasy oszczędności wybrano prezidenta Smólskiego i inż. Lich tensteina.

W sprawie nowych etatów w wydziale zabudowy miasta postanowiono utworzyć etat dla mierniczego oraz technika.

Śmierć pod kołami taksówki.

Szofer skazany na 3 miesiące więzienia.

(as) W dniu 13 maja r. b. przed domem przy ul. Andrzeja 54/56 wydarzył się tragiczny wypadek samochodowy, którego ofiarą padł 8-letni Andrzej Górecki.

Chłopczyk ten bawił się na jezdni ze swymi rówieśnikami. W pewnej chwili ukazała się taksówka. Andrzej nie zwrócił uwagi na sygnały alarmowe. W ostatniej chwili, gdy samochód znajdował się już w odległości kilku kroków, usiłował przebiec przez jezdnię i to go właśnie zgubiło.

Chłopczyk znalazł się pod kołami maszyny. Gdy go wydobyto z pod samochodu miał

zmasakrowaną głowę.

Zaalarmowano pogotowie. Lekarz już nie zdołał chłopca uratować. Po kilku minutach wyzionął on ducha.

Szofera 26-letniego Seweryna Sasina, przytrzymała policja. W wyniku

przeprowadzonego dochodzenia, pociągnięto go do odpowiedzialności karnej.

Wczoraj Sasin stanął przed sądem okręgowym, który sprawę tę rozwał pod przewodnictwem sędziego Korwina Korotkiewicza. Oskarżał prokurator Nikitenko.

Sasin tłumaczył się na sprawie, że nie ponosi żadnej winy za śmierć chłopca.

Jechał z przepisową szybkością, dał sygnał alarmowy i w ostatniej chwili usiłował wstrzymać maszynę, lecz już było za późno.

W charakterze świadków przesłuchano kilka osób, które znajdowały się na miejscu tragicznego wypadku.

Sąd po wysłuchaniu przemówień prokuratora i obrońcy, wyłożył wyrok, mocą którego Sasin został skazany na trzy miesiące więzienia.

Znów nadużycia w lasach państwowych

Roszkowski został skazany na cztery lata ciężkiego więzienia

(as) Przed kilku dniami donosiliśmy o sprawie sądowej leśniczego Józefa Nowackiego, który, mając nadzór nad leśnictwem Łaznów, popełnił nadużycia na szkodę skarbu państwa, sięgające sumy około 100 tysięcy złotych. Gdy do Łaznowa zjechała specjalna komisja śledcza, która przeprowadziła lustrację gospodarki Nowackiego, wyszło na jaw, że i w sąsiednim leśnictwie Janinów popełnione zostały olbrzymie nadużycia.

Leśnictwem tem zarządzał Jan Roszkowski. Dyrektorowi lasów państwowych, Marjanowi Nagabczyńskiemu, który kierował śledztwem w Łaznowie doniesiono, że Roszkowski na własną rękę sprzedawał duże transporty drzewa i pieniądze, które uzyskiwał od kupców, nie wpłacał do kasy państwowej. Dyr. Nagabczyński udał się więc sam do Łaznowa i tam

osobiście przesłuchał Roszkowskiego. Leśniczy początkowo nie przyznawał się do niczego, następnie jednak oświadczył, że istotnie dokonał nadużyć, przyznając sobie około 40,000 zł.

Dyr. Nagabczyński postanowił wówczas przeprowadzić dokładne badania.

Sprawdzając wszystkie książki, kwity oraz remanenty drzewne, dyr. Nagabczyński wreszcie ustalił, że skarb państwa w rzeczywistości stracił nie 40,000 złotych, ale około 100,000 zł.

Roszkowski został natychmiast aresztowany. Aleksander Zieliński, nadleśniczy brzeziński, który miał mieć dozór nad gospodarką Roszkowskiego, został również pociągnięty do odpowiedzialności karnej za niedbałe spełnianie swych obowiązków zawodowych.

W rezultacie Roszkowski i Zieliński wczoraj stanęli przed łódzkim sądem okręgowym, który sprawę tę rozwał pod przewodnictwem wiceprezesa Illmicha, w aswście sędziów Łozińskiego i Mujewa. Oskarżał prokurator Deczyński.

Roszkowski na sprawie, podobnie jak i na śledztwie, twierdził, że przywłaszczył sobie tylko około 40,000 złotych.

Miał na utrzymaniu rodzinę, składającą się z dziewięciu osób i ponieważ miał małą pensję, więc stale korzystał z pieniędzy skarbowych, ludząc się nadzieją, że kiedyś uda mu się pokryć niedobór. Nadużył dokonywał od szeregu lat, dzięki czemu zebrała się tak ogromna suma.

Zieliński nie przyznał się do winy. — Twierdził on, że kilkakrotnie dokonywał lustracji Janowa, lecz mimo szczegółowych badań

nie zauważył żadnych nadużyć.

Do sprawy wezwano 54 świadków. Wobec częściowego przyznania się do winy Roszkowskiego, sąd postanowił tyl

Tomaszów - Mazowiecki

UPADŁOŚĆ FIRMY JAN WOŹNIAK

W dniu onegdajszym sąd okręgowy w Piotrkowie ogłosił upadłość firmy Jan Woźniak handel luster i ram, znajdujący się w Tomaszowie przy ulicy Smugowej 11. Kuratorem upadłości został wybrany adwokat Alfred Konarski z Piotrkowa a sędzią kuratorem — wiceprezes sądu okręgowego p. Rudowski.

Długi firmy wynoszą około 30 tysięcy złotych.

Postępowanie upadłościowe otwarte z dniem 30 czerwca b. r.

BUDYNEK SZKOLNY W NIEBEZPIECZENSTWIE.

Budynkowi szkoły powszechnej nr. 3 przy ulicy Tkackiej 2, zagraża niebezpieczeństwo. Skutkiem odpadania tynku i zapadnięcia się sufitu zamknięta została wczoraj jedna klasa tej szkoły. Pozostałym grozi niebezpieczeństwo.

Pożądaniem byłoby, aby miejska rada szkolna zainteresowała się tą sprawą.

PRACOWNICY KASY CHORYCH OPODATKOWALI SIĘ NA RZECZ NAJBIEDNIEJSZYCH.

Lekarze i urzędnicy tutejszej Kasy chorych opodatkowali się na rzecz Komitetu dla najbiedniejszych w wysokości 1/2 proc. swoich poborów od dnia 1 października r. b. do dnia 1 kwietnia 1932 r.

ZAWODY STRZELECKIE.

Komenda powiatowego związku strzeleckiego organizuje drugie powszechne jesienne zawody strzeleckie w rejonach Brzeziny i Tomaszów. Zawody w rejonie Brzeziny odbędą się w nadchodzącą niedzielę na strzelnicy P. W. W. F. pod kierownictwem podporucznika Kfula.

Zawody w rejonie Tomaszów odbędą się również w niedzielę w Tomaszowie o godz. 9-ej rano na strzelnicy garnizonowej pod kierownictwem porucznika Kędzierskiego.

Z GMINY ŻYDOWSKIEJ.

Wybór prezesów rady i zarządu gminy żydowskiej nie został jeszcze zatwierdzony przez władze. Dotychczasowy prezes rady p. Stajman wycofał się zupełnie z urzędu i gospodarke gminną prowadzi dorywczo na zmianę członkowie gminy.

M
A
D
A
M
E

M
S

Cecil

B. de

Mill'es

S
Z
A
T
A
N

ko przesłuchać 29 świadków. Zeznanie ich ustaliły winę Roszkowskiego.

Sąd po wysłuchaniu przemówień prokuratora i obrońcy, skazał Roszkowskiego na cztery lata ciężkiego więzienia, Zielińskiego zaś uniewinnił.

Powództwo cywilne, w wysokości 48,170 zł. zostało przyznane.

Manipulacje stopą dyskontową.

Wypowiedziane tutaj przypuszczenia, iż — w obecnym układzie warunków — manipulacje stopą dyskontową nie są w stanie zabezpieczyć dopływu wzgl. osłabić odpływ kredytów znajduje potwierdzenie.

Silny skok stopy z 1 i pół na 2 i pół procent nie zahamował odpływu złota ze Stanów. Jak wiadomo, F. R. Bank of New-York zdecydował się znowu podwyższyć stopę i to znowu o pełny procent t. j. do 3 i pół p. a.

Niewątpliwie iż dalsza silna podwyżka sama przez się nie zdoła odwrócić istniejącej tendencji.

Niemniej i w tej chwili obawy o kurs dolara wydają się przedwczesne i przesadzone.

Prawda, że nadwyżka pokrycia banknotów kruszcem w 12 bankach rezerwy federalnej ponad ustawowe minimum spadła w ciągu roku z 2.1 miliard na 1.025 milj. dolarów; prawda

że niepokój i zamieszanie wstrząsa całą budową pieniężno-kredytową Stanów — mimo to ewentualność iż dojdzie do porzucenia gold-standardu przez kraj, mający więcej złota aniżeli wynosi jego obieg biletów trudną jest do przypuszczenia.

Stany były dotąd na wielką skalę depozytariuszem złota, przechowywanego na rachunek banków całego świata. Był to zresztą jeden ze stałych argumentów Ameryki w obronie przed niedawnymi zarzutami egoistycznego komasowania złota. Obecnie duża część tego właśnie złota oddała. Wolno przypuszczać, że w miarę malenia tych depozytów — tempo odpływu spadnie.

Co zaś dotyczy wewnętrznej ucieczki od banknotu do złota — to wydaje się, że struktura pieniężna Stanów nie pozwoli na zamianę banknotów poza granicę, do której jeszcze zapasy piwnic rezerwy federalnej wystarczą.

Nie wolno zapominać o tem, że wielki odpływ złota ostatniego czasu nie wyczerpał nawet całkowicie przy-
pływu z samych tylko dwóch lat poprzednich, nie mówiąc już o latach poprzednich.

Niezależnie od tego, wolno przypuszczać, że i Francja windująca stopę wślad za Nowym Jorkiem i strzegąca zazdrośnie swej supremacji — z drugiej strony nie będzie mogła spokojnie patrzeć na formalny paroksyzm ograniczający kapitały pieniężne świata, rzucając niepokojem z jednego końca globu na drugi. Zwłaszcza po wizycie LaVala u Hoovera może dojść do jakiegoś arrangement. (W ostatniej dobie nadeszły wiadomości, iż Banque de France gotów jest na dłuższy czas pozostawić resztę swych depozytów w Stanach pod warunkiem udzielenia mu stypulacji parytetu walutowego).

Dr. A. Z.

Rynek walutowy.

W dniu wczorajszym na łódzkim rynku walutowym notowano dolara po kursie 8.87 w płaceniu i 8.88 w żądaniu. Dewizy: 8.91,5 — czek: kabel — 8.92. Oficjalny kurs dolara zwykłował w ciągu dnia wczorajszego o pół grosza.

Tendencja dla dolara była spokojna, przy średnich obrotach.

Franki francuskie były naogół poszukiwane i za frank francuski gotówkowy płacono około 36 zł. za sto franków.

Funt gotówkowy notowano wczoraj w Łodzi w granicach 35.50 — 35.75. Popyt na franki francuskie w przekazach i czekach był również dość znaczny.

Tendencja dla złota nieco słabsza, z wyjątkiem rubli złotych, które były poszukiwane.

W listach zastawnych łódzkich i warszawskich panowało dość znaczne ożywienie: walory te były w poszukiwaniu.

Polityka gospodarcza

izby przem.-handlowej

W poniedziałek dnia 26 b. m. o godz. 6-ej popołudniu odbędzie się w izbie przemysłowo-handlowej w Łodzi posiedzenie komisji polityki gospodarczej z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zaopiniowanie III-ej części noweli ustawy celnej (dział maszynowo-metalowy).
- 2) Projekt ustawy o bezcłowym przewozie sprzętu wojennego.
- 3) Reglamentacja przywozu przedzwojnianej i czesankowej.
- 4) Sprawozdanie podkomisji do spraw giełdy zbożowo-towarowej w Łodzi.
- 5) Akcja obniżania cen półfabrykatów, służących do wyrobu artykułów eksportowych (z inicjatywy związku izb przemysłowo-handlowych) i t. d. (ag).

Monopol importu bawełny

tematem dalszych narad

W środę dnia 28 b. m. odbędzie się posiedzenie zarządu zrzeszenia producentów przedzwojnianej w Polsce z siedzibą w Łodzi, na którym w dalszym ciągu dyskutowana będzie m. in. sprawa ewentualnego wprowadzenia monopolu importu bawełny. (ag).

Giełda zbożowa.

Warszawa, 23 października.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy zbożowo-towarowej w Warszawie obroty były średnie przy tendencji utrzymanej. Notowano za 100 kg. parytet wagon Warszawa w handlu hurtowym, w ładunkach wagonowych: żyto 23.75—24.25, pszenica dworska 25—25.50, pszenica zbierana 24—24.50, owies jednolity 25—26, owies zbierany 23—24, jęczmień na kasze 21.75—22.25, jęczmień browarny 25—26.50, groch Victoria 30—33, rzepak zimowy 31—33, koniuczyna czerwona 160—190, koniuczyna biała 250—350, mąka pszenna luksusowa 45—52, mąka pszenna 4/0 — 40—43, mąka żytnia 38—40, otręby pszenne 15—15.50, otręby pszenne średnie 14—14.50, otręby żytnie 14.50—15, kukurydza 26—27, kukurydza słonecznikowa 17.50—18.50, kukurydza słonecznikowa 40—44 proc. 20.50—21.50.

Ani grosza kredytu

bez zasięgnięcia informacii w Biurze

„WYWIAD KREDYTOWY”

Największe w Łodzi Biuro Informacji kredytowych — 1500 własnych korespondentów w kraju i zagranicą
SRUDMIEJSKA Nr. 20 (Cegielniana 15)
tel. 129-30.

Nieście pomoc naibiedniejszym.

Nie przedsiębiorstwo, lecz przedsiębiorca odpowiada swoim majątkiem za zaległe podatki. Zasadnicze orzeczenie Sądu Najwyższego.

W sprawie interpretacji art. 92 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, która w praktyce następczo szereg wątpliwości, Sąd Najwyższy (Izba trzecia) w roku bieżącym wydał **zasadnicze orzeczenie**. Wobec wagi, którą teza ustalona przez Sąd Najwyższy posiada dla praktyki oraz należytej ochrony praw osób trzecich, Izba przemysłowo-handlowa w Łodzi podaje poniżej treść odnośnego orzeczenia, które wydane zostało w wyroku L. III 2 C 42/31 z dnia 8-go maja b. r.:

Podatnikiem w myśl przepisów ustawy o państwowym podatku przemysłowym nie jest przedsiębiorstwo jako takie, ale prowadzący je przedsiębiorca. Odpowiada on za wymieniony podatek tak, jak każdy dłużnik całym swoim majątkiem, a więc tylko prowadzonym przez siebie przedsiębiorstwem wzgl. przedmiotami, należącymi do niego.

Odnosnie do tych przedmiotów art. 92 ustawy postanawia, że przysługują mu

na nich **ustawowe pierwszeństwo przed innymi należnościami**. Z tego jednak nie wynika, by stosunek przedsiębiorcy do tych przedmiotów przy korzystaniu przez skarbnicę państwa z prawem zaspokojenia się z ich wartości był obojętny, by w szczególności nie potrzebował on być właścicielem, lecz by wystarczyło, że posługuje się on nimi przy prowadzeniu przedsiębiorstwa bez względu na tytuł, który go do tego upoważnia. Przedsiębiorstwo jako takie nie ma osobowości prawnej i nie może być podmiotem prawa własności. Nie może być zatem mowy o własności przedsiębiorstwa, lecz o własności przedsiębiorcy. Przez to zaś,

że cudze rzeczy ruchome weszły w skład jakiegoś przedsiębiorstwa nie stały się one własnością przedsiębiorcy, a tem samem prawnie do jego przedsiębiorstwa nie należą. Wyjątkowe przepisy §§ 946—950 u. c. nie mają w danej sprawie zastosowania. Gdy zaś w myśl ogólnej zasady, w której także ustawa z 15 lipca 1925 r. nie wprowadziła wyłomu, każdy dłużnik, a zatem także i podatnik odpowiada za swe zobowiązania tylko własnym majątkiem, przedmioty stanowiące własność osób trzecich, chociażby nawet używane były w przedsiębiorstwie, za wymierzony przedsiębiorcy podatek przemysłowy nie odpowiadają.

Zryczałtowanie podatku

było tematem obrad walnego zebrania członków zw. przem. włók. p. p.

Wczoraj odbyło się ogólne zebranie przy licznych udziałach członków związku przemysłu włókienniczego w państwie polskim, na którym rozpatrywana była sprawa zryczałtowania podatku obrotowego.

Sprawę tę referował dyrektor związku p. inż. Śrzednicki, stwierdzając, iż kwestia ta nie jest absolutnie przesądzona a posiedzenie ma charakter wyłączonej informacyjno-dyskusyjny.

W toku ożywionej dyskusji okaza-

ło się, iż koncepcja zryczałtowania podatku obrotowego jest pod znakiem zapytania, przyczem stwierdzono jednogłośnie, że o ile zryczałtowanie tego podatku nastąpi, to jedynie w postaci pobierania podatku przy imporcie surowców.

W wyniku dyskusji wybrano komisję, która zajmie się dokładn. zbadaniem, ew. uzgodnieniem powyższej kwestji z innemi organizacjami przemysłu włókienniczego w Łodzi.

Giełda pieniężna.

Warszawa, 23 października.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz przeważała słabsza. Zapotrzebowanie na dewizy było normalne, natomiast dla banknotów dolarowych — minimalne. Dolarem gotówkowym obracano po kursie 8.86 i pół. Wyplata telegraficzna na Nowy Jork — 8.92. Notowano dewizy: Bruksela — 125.40, Amsterdam 161.50, Londyn — 35.15, Nowy Jork 8.915, Paryż — 35.11, Zurych — 175.10; w obrotach międzybankowych dewizy na Berlin — 209, w obrotach prywatnych: marka niemiecka — 208.50, banknoty dolarowe — 8.87, funt angielski — 35.30, rubel złoty 5.65, rubel srebrny — 1.65, bilion — 0.78, czerwonec — 3.35.

AKCJE. Na rynku akcyjnym panowało większe ożywienie przy zwiększonych obrotach. Notowano: Bank Polski — 110, Węgiel — 18 i pół, Lilpopy — 14 i pół, Starachowice — 7. Transakcje drobne a nieotnotowane: Parowozy — 12.50, Pocisk — 1.15.

PAPIERY PROCENTOWE. Na ryn-

ku papierów procentowych panowało w dalszym ciągu wielkie ożywienie przy wybitnie mocnej tendencji dla pożyczek państwowych, notowanych na giełdach zagranicznych. W dziale prywatnych papierów lokacyjnych interesowano się głównie 8 proc. listami m. Warszawy. Notowano: 4 proc. pożycz. inwest. zwykła 77.50—77, serjowa 82—81.50, 5 proc. pożycz. konwersyjna — 41.25, 6 proc. pożycz. dalarowa — 62, 7 proc. pożycz. stabil. 57.50—4 i pół proc. ziem. 1?; 58.50—58, 8 proc. oblig. bud. B.G.K. — 93, 4 i pół proc. ziem. — 44.50—45—44.75, 5 proc. m. Warszawy 50.50—51.50, 8 proc. m. Warszawy 65.50—68.25—66, 5 proc. m. Częstochowy — 42.50, 8 proc. m. Łodzi 62—62.50, 10 proc. m. Radomia 66.50. Transakcje nie notowane: 3 proc. pożycz. bud. — 31.75, dolarówka — 44.50, 7 proc. pożycz. stabil. w odcinkach po 100 dolarów — 63.50, 8 proc. m. Piotrkowa — 57.25, za 4 i pół proc. m. Warszawy chcieli płać 48.50, za 6 proc. oblig. m. Warszawy VI em. — 38, VIII i IX em. — 36.50.

PROJEKTY PODATKOWE

W bieżącym tygodniu odbył się w Warszawie dwudniowy zjazd związku izb przemysłowo-handlowych, poświęcony obradom nad projektami ustaw podatkowych. W najważniejszej sprawie jaką jest rządowy projekt nowelizacji podatku obrotowego, zjazd powziął uchwały, idące w myśl wniosków łódzkiej izby. Między in. przyjęto uchwałę w sprawie konieczności unormowania sprawy składowi konsygnacyjnych, utrzymywanych przez pośredników albo przedstawicieli handlowych zagranicznych firm, zatrudnionych zbytem surowców. Zjazd, zgłoszenie z wnioskiem łódzkiej izby, uchwalił, iż nowela do ustawy o podatku przemysłowym powinna przewidywać, że składowi konsygnacyjne mogą posiadać pośrednicy oraz agenci, trudniący się zbytem niewytwarzanych w kraju surowców, potrzebnych krajowemu przemysłowi, lub artykułów, które z natury rzeczy należą do koniecznych dla gospodarstwa krajowego.

Leto powyższych artykułów ustalać ma minister skarbu w porozumieniu z ministrem przemysłu i handlu po uprzednim zapoznaniu się z opiniami izb przemysłowo-handlowych. Ustawowe przeprowadzenie tego postulatu ma pierwszorzędne znaczenie dla usamodzielnienia się w dziedzinie surowców, gdyż przedstawiciele firm zagranicznych mogliby utrzymywać towary na składzie w kraju dzięki czemu w odniesieniu do bawełny odpadałaby uprzywilejowana pozycja Bremy.

W związku z przewidzianą w projekcie nowelizacyjnym zmianą ramową reformą podatku przemysłowego w stosunku do włókiennictwa przez zryczałtowanie podatku i pobieranie go u źródła, łódzka izba przeprowadziła na zjeździe wniosek, dotyczący zwrotu podatku w ryczałtowej formie w wypadku wywozu towaru zagranicę.

Zwrot podatku obrotowego przy eksporcie będzie bowiem, w razie przejścia do systemu pauszałizacji koniecznością, podyktowaną faktem, iż obecnie eksport fabrykatów włókienniczych w zupełności wolny jest od podatku. Powzięcie powyższej uchwały ma dla włókiennictwa pierwszorzędne znaczenie, gdyż uzgadnia system zryczałtowania podatku obrotowego z potrzebami eksportu.

(ic)

CASINO

Ostatnie dni!

Tego jeszcze Łódź nie widziała!

Z nieśmiertelnej powieści L. TOLSTOJA, stworzył Edwin Carewe wielkie arcydzieło dźwiękowe p. t.:

ODRODZENIE

LUPE VELEZ

w roli Katuszy Masłowej przechodzi sama siebie. — Przepiękne melodie i pieśni rosyjskie chóry wojsk kozackich. — Nadprogram: KONN i KELLY w straży ogniowej, arcywesoła groteska. — Początek o godz. 4.30, w sob. i niedz. o godz. 12-ej w pol.

I-szy Dźwiękowy Kino-Teatr

„SPLENDID“

Ostatnie 2 dni!

Film o przepięknych melodjach i arcyzabawnych sytuacjach. Wspaniała komedia tryskająca humorem p. t.

SEKRETARKA OSOBISTA

MARY GLORY

z rozkoszną **i JEAN MURATEM** w rolach głównych.

Początek o g. 12 ej, w pol. — Ceny miejsc do godz. 3-ej 75 gr., 1 zł. i 1.25. — Bilety ulgowe ważne. — Aparatura Western Electric.

Ceny miejsc na wszystkie seanse niższe.

2 za darmo 2

aby przekonać Szan. Publiczność o niedoścignionej jakości naszego wykonania

pierzemy każdemu

2 kołnierzyki za darmo

od dnia 26 do dnia 30 października włącznie przy oddaniu **najmniej 5 sztuk.**

Posiadając nowy sposób prania i prasowania bielizny, obniżamy cenę z 30 gr. na **25 gr.** za pranie i prasowanie **1 kołnierzyka o pięknym srebrzystym połysku**, który ma jeszcze zaletę, że nie dopuszcza zupełnie brudu, przez co zapobiega szybkiemu niszczeniu bielizny, a tem samem zaoszczędza pieniądze.

Parowa Chemiczna Pralnia i Farbiarnia

Leich i Goldo

Fabryka: ul. Wólczańska 257, Tel. 210-01.
FILJE: ul. Piotrkowska № 4, 67 i 147 (tel. 127-87)
ul. Narutowicza 27 oraz Główna 48.

ŁÓDZKIE ŻYDOWSKIE T-wo OCHRONY KOBIEC.

Dnia 8-go listopada 1931 r. o godz. 11-ej p. p. w lokalu T-wo, Zielona 11, odbędzie się

OGÓLNE ZEBRANIE,

na które członków zaprasza Zarząd.

Porządek dzienny:

- 1) Zagajenie i wybór prezydium
- 2) Sprawozdanie z działalności Zarządu
- 3) Sprawozdanie kasowe
- 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej
- 5) Preliminarz na r. 1931/32
- 6) Wnioski i projekty
- 7) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Uwaga: W razie nieprzybycia wymaganej przez ustawę liczby członków zebranie w drugim terminie odbędzie się dn. 22 listopada r. b. o godz. 11-ej przed poł. i będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych.

Dr. med. ST. HEINRICH
powrócił.

Specj. chor. dzieci i wewnętrznych
przyjmuje od 5-7 pp.
Pomorska 10, tel. 147-67.

Gabinet fizykajnej terapii
dr. med. ST. HEINRICH

przy ul. Pomorskiej 10 czynny od 10 rano do 5 pp.

NAŚWIETLANIE LAMPĄ KWARCOWĄ I SOLLUXEM pojedynczo i grupami. **DIATERMIA** zewn. i wewn. **elektroterapia** (galwanizacja i foradysacje) **kąpiele elektryczne**. **WYPOŻYCZANIE DO DOMU** lampy kwarcowej i soliur i wszelkiego typu elektrycznych kąpiele.

LECZNICA
LEKARZY SPECJALISTÓW
I GABINET DENTYSTYCZNY
PRZY GÓRNYM RYNKU

Piotrkowska 294, tel. 122-89.

(przy przystanku tramw. pabjanickich) Czynna od 10-ej rano do 7-ej wiecz. w niedziele i święta do 2-ej po poł. Wszystkie specjalności i dentystyka. Kąpiele świetlne, lampa kwarcowa, elektryzacja, Roentgen, szczepienia, analizy (mocz, krew, płwocia, wydzielin itd.). Operacje, opatrunki, leczenie żylaków zastrzykami. Wizyty na miasto.

Porada 4 złote.

Porada dentystyczna oraz wenerologiczna dla chorób skórnych i wenerycznych nora 3 złote.

Gimnazjum Żeńskie
Józefa Aba w Łodzi

Zielona 10, tel. 122-12

są jeszcze wolne miejsca **w klasach wstępnych.**

Gabinet Lekarsko Dentystyczny
D. TONDOWSKA

ul. GŁÓWNA 51, telefon 174-93
Przyjm. e od 9-213-8. Ceny leczenia

Lekcji włoskiego

(gramatyka, literatura, konwersacja i korespondencja) udziela dypl. inżynier Sienkiewicz 52, m. 5, II p. front, tel. 161-24.

Pokój

umeblowany z utrzymaniem lub bez do wynajęcia od zaraz. ul. Żeromskiego 18 m. 27.

Oryginalne Angielskie Materiały

Kamgarny, streichgarny, szewioty, flanele, tweedy, homiespoony, pledy w najwyższych gatunkach

dostawa wprost z Anglii

w najwyższych gatunkach, hurtowo, w pojedynczych kuponach poleca

S. A. NEWALL & SONS LONDON

Generalny przedstawiciel na Pol'ce

Aleksander CZAMANSKI

Łódź

Moniuszki 1, tel. 204-84

Ceny ściśle fabryczne — Dostawa 14 dni.

600 deseni do obejrzenia u przedstawiciela

Tylko z I-ej ręki zakupujecie opał...

WĘGIEL KOKS

bezpośrednio z Kop. „KAZIMIERZ” i „JULIUSZ”

bezpośrednio „GOTTHARD” i „WOLFGANG” dla centralnych ogrzewań dla Młynów i celów kowalskich Karwiński dla celów odlewniczych

Abramowicz i Wodzisławski Łódź, ul. Kilińskiego 66 Bocznicza kolejowa telefon 147-60.

Doktor Klinger

SPEC. CHOR. WENERYCZNYCH. SKÓRNYCH I WŁOSÓW. (PORADY SEKSUALNE).

Andrzej 2, tel. 132-28

Przyjmuje od 9-11 i 5-8 w niedziele i święta od 10-12 Od 1-2 w Lecznicy, Piotrkowska 62.

Dr. med. Niewiażski

Andrzej 5, tel. 159-40.

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych. Elektroterapia, diatermia.

Przyjmuje od godz. 8-11 i od 5-9 w niedziele i święta od 9-1. Dla pań oddzielna poczekalnia.

DOKTOR H. Wołkowyski
Cegielniana № 4,
telefon 216-90.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Leczenie lampą kwarcową. Elektroterapia.

Przyjmuje od g. 8-2 przed p. i od 5-9 w niedziele i święta od godziny 9-1. Dla pań oddzielna poczekalnia.

DR. MED. N. ROZEN
STOMATOLOG

choroby zębów, szcęk, dziąseł, podniebienia, języka i t. d. regulacja zębów, Roentgenodjagnostyka.

ANDRZEJA 7, TEL. 216-57

Godz. przyj. od 3-7.

Dr. med. M. ROZENTAL
akuszer ginekolog

11-go Listopada 19 (Konstantynowska) Tel. 223-34. przyjmuje od 4-7 po poł. od 1 do 2 w Lecznicy „POMOC” Aleksandrowska 1.

Dr. med. REICHER

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Leczenie diaterm. Elektroterapia. Poludniowa 28, tel. 201-93

Od 8-11 rano i od 5-8 wiecz. w niedziele i święta od 9-1 pp. Dla niezamożnych ceny lecznic.

DR. MED. L. NITECKI

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych

NAWROT 32.

TEL. 213-18

przyjmuje od 8-10 rano i od 4-8 wie. w niedz. i święta od 9-12 w pol. dla pań oddzielna poczekalnia.

Dr. J. Pinczewska

Poloznictwo, choroby kobiece

GDANSKA 57, I piętro, telefon 108-01

PIECYKI KUCHENKI
Kaflowe - szamotowe w wielkim wyborze i artykuły budowlane oraz cegły szamotowe do pieców różn. wielkości

Al. i Maja 24
(róg eromskiego)

Do wynajęcia

lokal handlowy

na I piętrze o 8 oknach (woda, wygodka) z szopą lub bez. Wiadomość u gospodarza. Piotrkowska 44.

ZDROWIE TO SKARB.

PRIMEROS
PREZERWATYW

antyseptycznie preparowane. to gwarancja zdrowia

Wystrzegaj się naśladowców.

Instytut Leczenia Radem
Piotrkowska 175, tel. 162-00.

Leczenie radem i Rentgenem — czynny od 9 do 3 po poł.

Przyjęcia chorych od 12-ej do 2-ej.

SKLEP

frontowy

do wynajęcia zaraz, Zachodnia Nr. 17. wiadomość u dozorczy.

LECZNICA chorób oczu

ze stałymi różkami

D-ra Donchina

ul. Piotrkowska 90, tel. 221-72.

Przyjmuje się chorych wymagających. Przebijania w lecznicy (operacje i t.), a także chorych przychodzących od 9-1 i od 4-7.

PARCELACJA LETNISKOWA w lesie sosnowym MAJĄTKU DRUŻBICE

położonym przy szosie
Łódź-Pabjanice-Belchatów

PARCELE SPRZEDAJE SIĘ OD 25 DO 45 GROSZY ZA METR KW. NA 2-LETNIE SPŁATY

Miejscowość piaszczysta, sucha, zdrowotna i bardzo ładna. PLAŻA NAD JEZIOREM. Las w wieku 60 lat. — Pierwsze parcele sprzedane w roku zeszłym, obecnie sprzedaje się drugą i ostatnią część lasu. Komunikacja bardzo dogodna, co 2 godziny wychodzi autobus z Łodzi przez Pabjanice, Drużbice do Belchatowa i z powrotem. Dla obejrzenia i zamówienia działek, odjazd do lasu w każdą niedzielę i święta z Pabjanic o godzinie 9.30 rano.

Wiadomości udzielają: 1) w Łodzi biuro informacji tel. 141-95, ul. Piłsudskiego 36 front i p., 2) w Łodzi Stanisław Zawierucha, Targowa Nr. 23, m. 4 róg Nawrot, 3) w Piotrkowie biuro mierniczego przysięgłego Leopolda Pajdowskiego, ul. Piłsudskiego Nr. 65, tel. 20, 4) w Pabjanicach W. Nychter, ul. Szkolna Nr. 3, 5) w Drużbicach administrator majątku, dom Władysława Adlera.

Warszawski SKŁAD FUTER G. OFENGENDEN

Zawadzka 1, tel. 191-05

zaopatrzony jest w bogaty wybór wszelkiego rodzaju futer w gotowym i surowym stanie
po cenach b. niskich
Przyjmuje się wszelkie zamówienia.

Zatw. przez M. W. R. i O. P.

SZKOŁA

RYUNKU i MALARSTWA
Prof. Maurycego Trębacza
Piotrkowska 71, m. 10, III piętro.
Zapisy codziennie.

Poszukujemy pracownika

inteligentnego i pracowitego, obracającego się w sferach przemysłowych i kupieckich. Pierwszeństwo mają osoby z wykształceniem handlowym i praktyką w biurze ekspedycyjnym, agenturze, język niemiecki niezbędny. Oferty z życiorysem, referencjami i ew. fotogr. składać sub „W. R. 36” do adm. nin. pisma.

Słynący od 25 lat jako świetnej sławy
TELEPATA-JASNOWIDZ.
Powie Ci — jaki los Twojego życia będzie.
Powie Ci — imię Twoje i osób interesujących Cię.
Powie Ci — o osobach zainteresowanych z fotografii.
Udziel Ci — najlepszych rad i wskazówek.

KTO nie może przyjąć osobiście,
NADESŁE imię, datę urodzenia
i 93 groszy znaczek pocztowy
na kosztu przesyłki próbną analizę
określającą charakter, skłonności,
los Twojego życia i przeznaczenia.

ADRES: WARSZAWA,
ul. BEDNARSKA 17.

Analiza szczegółowa
i odpowiedzi **BEZPŁATNE**
MEDJUM — zł. 3.25 gr.

UWAGA — Każdy może otrzymać
za darmo **TALIZMAN SZCZĘŚCIA**
odpowiednio dostrawiony
za opłatą zł. 7.25 gr.

Wasze zdrowie, Szczęście i powodzenie życiowe, Duże ofiary materialne zależne są od jakości towaru. Nie każdy dowolnie zachwalałany towar lecz w ciągu dziesiątków lat w całym świecie wypróbowana jakość zasługuje na Wasze zaufanie.
TYLKO „OLLA”

Zatwierdzona przez Władze Państwowe.
SZKOŁA KOSMETYCZNA, Anna Rydel, Łódź, Śródmiejska 16, m. 7 (dawnej Cegielińska 19), tel. 169-92, dać prawo otwarcia Gabinetu Kosmetycznego. — Wykłady prowadzone przez lekarzy specjalistów. Informacje i zapisy od 10 do 18.

Klinika Położniczo-Ginekol.
D-ra med. S. DRUEBINA
6 go Sierpnia 15-17, tel. 153-10
— uruchomiony został oddział położniczy na III-iej kl. —
Ceny porodu wraz 10-dniowym pob.
na I kl. zł. 350—, na II kl. zł. 250—
na III kl. zł. 190—.

Przy każdym porodzie ob. cny jest Dr. DRUEBINA
Wznowiono przyjęcie chorych po cenach lecznic od 9.30—11

Zatwierdzona przez Władze Państwowe
Szkoła Kosmetyczna
D-ra Marji Lewinsonowej Śródmiejska 27
(Dawnej Cegielińska 6)
Wykłady i zalecia praktyczne prowadzone są przez lekarzy specjalistów. Informacje i zapisy od 10 do 8

Redakcja i Adm. Piotrkowska 49, Godz. przyjęć Redakcji 6—7 po poł. 1cl. Adm. 122-14. Tel. Red. 127-24, 136-43, 136-14, 149-80. Tłocznia: 180-80. Konto P. K. O. „Wyd. Republika” 66-14

Prenumerata „N. Republiki”
od 1 lutego 1931 roku wynosi w Łodzi 4.00
za odnośnienie do domu 40 gr. z przesyłką pocztową w kraju zł. 5.50, zagranicą zł. 10. „Express” i „Republiki” wraz z odnośnieniem 7.00 złotych.

Ogłoszenia:
i zaślub. po tekście 10 zł.
zagranicą 100 proc. drożej
Ogłoszenia specjalne o 50 proc. drożej
Drobne 15 gr. — Najmniejsze zł. 1.50
10 groszy najmniejsze zł. 1.20
Ogłoszenia adwokatów rzecznictwem 25 zł

Za wydawcę: Wydawnictwo „Republika”, Sp. z ogr. odp. i redaktor odpow. Wacław Smółski. W druk. „Republika”, sp. z ogr. odp. w Łodzi, Piotrkowska 49 i 64

Doktor

Łagunowski
Piotrkowska 70
Tel. 181-83

Specjalista chorób
skórnych, wene-
rycznych i mo-
czopłowych.
Leczenie światłem
promieniami
Roentgenianami
pę kwarcową.
Przyjmuje od 8.30
do 10.30 rano, od 1
do 2.30 pp., od 6
do 8.30 w., w nie-
dzielę i święta od
10—1. Dla pań oddzielną poczekalnia

Dr. med.

Różaner
Dzielnia №9,
tel. 128-98

Specjalista chorób
skórnych,
wenerycznych
i moczopłowych
Przyjmuje od 8-10 i 4-8
w niedzielę i święta
od 9-12.

Elektroterapia.
Oddzielną poczekal-
nia dla pań.

Doktor

Praport
ginekolog-urolog
choroby kobiece
drog moczowych
Gdańska 77-a
tel. 208-95

Przyjmuje od godz.
6—8 wiecz.

Dr. med.

Weinberg
choroby
pluc i serca
Cegielińska 11
od 2—3.30 i 8—9
Tel. 126-02.

Dr.

Ludwik FALK
Powrócił
Choroby skórne
i wene-
ryczne.
Nawrot 7
tel. 128-07
Przyjmuje od 10-12
od 5-7

Pokój
umeblowany
z wszelkimi wygo-
dami przy inte-
li-
gentnej rodzinie za-
raz do wynajęcia
ul. Wólczańska 74. blowane do wynajęcia, najodpowie-
dniej dla adwokata. Zawadzka 36, m. 3
na od 1—3 pop

Kupno i sprzedaż

PIANINO kupię za gotówkę zaraz.
Oferty z ceną, firmą składać do spo-
ty do godz. 4-iej, pod „Przyjezdny”. —
Republika, Piotrkowska 49.

FORTEPIAN krótki w dobrym stanie,
tanie do sprzedania. 11-go Listopada
1921/94. Szkoła.

BATERJE anodowe „Maksima” z gwa-
rancją, najświetniejsze i najtańsze. Fa-
bryka w Łodzi, Abramowskiego 7,
(dawn. Gubernatorska).

SAMOCHOBY i motocykle używane.
Sprzedaż. Kupno. Komis. Zamiana.
Łódź: Gdańska 82, tel. 189-28. Na skła-
dzie nowoczesny Ford, Chevrolet, Ste-
yer i inne.

DOBRE zagraniczne pianino do wy-
dzierżawienia. Telefon 131-77 do godzi-
ny 2-iej.

TANIO sprzedam bielizniarkę krem-
ową z lustrem i ciemną bibliotekę. Ogła-
dać można od 17 do 18 godz. Wiado-
mość ul. Napiórkowskiego Nr. 47/49 —
dozorca wskaże.

Lokale

MIESZKANIA w starych domach oraz
za komorne miesięczne lokale biurowe,
handlowe, fabryczne, sklepy, pokoje z
klatki schodowej, umeblowane, domy,
wille, place poleca Biuro „Polrucho”.
Al. Kościuski 27, tel. 141-01 i 132-01.

LOKALE fabryczne, biurowe, hand-
lowe, odpowiednie na instytucje, stowa-
rzystnia, szkoły, pracownie, garaże,
bocznicę i t. d. poleca Biuro „Polrucho”.
Al. Kościuski 27, tel. 141-01, 132-01.

Z KLATKI schodowej pokoje, umeb-
lowane, bez mebli dla małżeństw z
używalnością kuchni, dla przyjezd-
nych, gabinety dla lekarzy, adwoka-
tów poleca Biuro „Polrucho”. Al. Ko-
ściuski 27, front parter, telefony
141-01, 132-01.

MIESZKANIA 1, 2, 3, 4 i 5 pokojowe
w nowych i starych domach z wygo-
dami, pokoje umeblowane z klatki
schodowej poleca Biuro „Geguz”. ul.
Piotrkowska 81, tel. 105-39.

DWA frontowe, słoneczne umeblowa-
ne pokoje razem położone w elegan-
kim domu z całodziennym utrzyma-
niem lub bez do wynajęcia. Gdańska
43, m. 10.

MIESZKANIA 3 pokojowe z kuchnią,
z wszelkimi wygodami, w okolicy ul.
Piotrkowskiej i Narutowicza lub w po-
bliżu Sadu Okręgowego poszukuje od
zaraz. Zgłoszenia do administracji pod
„Sadownik” lub telef. 164-05 od 8 do 3
po poł.

DO ODDANIA i pokój frontowy ume-
blowany, Andrzejka 43, m. 17.

POKÓJ umeblowany niekrepujący do
wynajęcia. Gdańska 37, m. 8, 9-4,
8-9.

POKÓJ umeblowany lub bez mebli z
niekrepującym wejściem, najchętniej z
klatki schodowej poszukiwany. Zgłosze-
nia z dokładnym podaniem warunków
konwersacji po cenach umiarkowanych
do Administracji pod „Pieniądże zgóry”
Północiowa 20, m. 20 w podwórzu

POKÓJ umeblowany (może być z cał-
odziennym utrzymaniem) od 4 listopada
do wynajęcia. Zawadzka 46, m. 7.

LADNIE umeblowany pokój frontowy
z telefonem, niekrepujący, do wynaje-
cia. Cegielińska 8, dozorca wskaże.

DWA FRONTOWE duże śliczne poko-
je z wejściem niekrepującym, nieume-
blowane do wynajęcia, najodpowie-
dniej dla adwokata. Zawadzka 36, m. 3
na od 1—3 pop

POKÓJ frontowy, elegancko umeb-
lowany, telefon, do wynajęcia od zaraz.
Piotrkowska 83, m. 10, front.

SZUKAM niedużego pokoju z niekrepu-
jącym wejściem. Oferty z podaniem ce-
ny sub „Dziennikarz” do administracji
„Republiki”.

POKÓJ frontowy o 2-ach oknach na
1-szem piętrze, umeblowany pierwszo-
rzędnie, do wynajęcia. Piotrkowska 192
mieszkanie 3.

POKÓJ z meblami lub bez do wynaje-
cia, tania 45 zł. miesięcznie. Żeromskie-
go 24, m. 14, I p.

1 LUB 2 pokoje frontowe do wynaje-
cia. Jaskowicz, Żeromskiego 1.

DO WYNAJĘCIA 2 pokoje, oddzielne,
razem, remontowane, telefon, niekrepu-
jące wejście. Wiadomość: Piotrkowska
31, m. 6.

POKÓJ frontowy, umeblowany dla po-
jedynczej osoby zaraz do oddania. Ul.
Sienkiewicza 13, fr. II p., m. 6.

DO WYNAJĘCIA 3 pokoje z kuchnią i
wszelkimi wygodami, bez odstępnego
w nowym domu, ul. Zagajnikowa 44/46
Wiadomość u dozorczy.

ELEGANCKO umeblowany pokój z nie-
krepującym wejściem do oddania. Ul.
Sienkiewicza 13, fr. II p., m. 6.

POKÓJ umeblowany, wejście niekrepu-
jące, telefon, wygodny, dla pana. Prze-
żąd 19, m. 9.

2 POKOJE z poczekalnią lub pojedyn-
cze, eleg. umebl. wszelkie wygodny, te-
lefon, od zaraz do oddania. Cegielińska
na 7, m. 8.

SŁONECZNY pokój umeblowany do
wynajęcia. Narutowicza 47, m. 16 (po-
przez. ofic.).

SŁONECZNY umeblowany pokój do
wynajęcia. Śródmiejska 32, m. 16. (Da-
wniej Cegielińska 3).

ALEJA i Maja 11, miesz. 7. Słoneczny
umeblowany pokój dla inteligentnego
pana od 1 listopada.

Posady

POSZUKUJE się robotników do reka-
zacji wiecek bez maszyn. Wschodnia 17, M.
Landau w podwórzu.

PRAKTYKANTKA do kompletu fre-
zblowskiego ze znajomością muzyki po-
trzebną. Zgłaszać się Północiowa 38,
Rozen.

MANICURYSTKA poszukiwana od za-
raz. Zakład fryzjerski. 7-menhofa Nr. 1

POTRZEBNA zdolna manicurzystka od
zaraz. Zakład fryzjerski. Piłsudskiego
70, M. Lubo-hyński.

MATURYSTKA absolwentka Żydow-
skiego Gimnazjum osoba zdolna, inte-
liгентna, poszukuje półdziennego kondy-
cji. Oferty sub „Onowiazkova”.

POKÓJ umeblowany (może być z cał-
odziennym utrzymaniem) od 4 listopada
do wynajęcia. Zawadzka 46, m. 7.

POKÓJ umeblowany lub bez mebli z
niekrepującym wejściem, najchętniej z
klatki schodowej poszukiwany. Zgłosze-
nia z dokładnym podaniem warunków
konwersacji po cenach umiarkowanych
do Administracji pod „Pieniądże zgóry”
Północiowa 20, m. 20 w podwórzu

POKÓJ umeblowany (może być z cał-
odziennym utrzymaniem) od 4 listopada
do wynajęcia. Zawadzka 46, m. 7.

LADNIE umeblowany pokój frontowy
z telefonem, niekrepujący, do wynaje-
cia. Cegielińska 8, dozorca wskaże.

DWA FRONTOWE duże śliczne poko-
je z wejściem niekrepującym, nieume-
blowane do wynajęcia, najodpowie-
dniej dla adwokata. Zawadzka 36, m. 3
na od 1—3 pop

POKÓJ umeblowany lub bez mebli z
niekrepującym wejściem, najchętniej z
klatki schodowej poszukiwany. Zgłosze-
nia z dokładnym podaniem warunków
konwersacji po cenach umiarkowanych
do Administracji pod „Pieniądże zgóry”
Północiowa 20, m. 20 w podwórzu

POKÓJ umeblowany (może być z cał-
odziennym utrzymaniem) od 4 listopada
do wynajęcia. Zawadzka 46, m. 7.

LADNIE umeblowany pokój frontowy
z telefonem, niekrepujący, do wynaje-
cia. Cegielińska 8, dozorca wskaże.

DWA FRONTOWE duże śliczne poko-
je z wejściem niekrepującym, nieume-
blowane do wynajęcia, najodpowie-
dniej dla adwokata. Zawadzka 36, m. 3
na od 1—3 pop

POKÓJ umeblowany lub bez mebli z
niekrepującym wejściem, najchętniej z
klatki schodowej poszukiwany. Zgłosze-
nia z dokładnym podaniem warunków
konwersacji po cenach umiarkowanych
do Administracji pod „Pieniądże zgóry”
Północiowa 20, m. 20 w podwórzu

POKÓJ umeblowany (może być z cał-
odziennym utrzymaniem) od 4 listopada
do wynajęcia. Zawadzka 46, m. 7.

LADNIE umeblowany pokój frontowy
z telefonem, niekrepujący, do wynaje-
cia. Cegielińska 8, dozorca wskaże.

DWA FRONTOWE duże śliczne poko-
je z wejściem niekrepującym, nieume-
blowane do wynajęcia, najodpowie-
dniej dla adwokata. Zawadzka 36, m. 3
na od 1—3 pop

ŻŁOTY — lekcja: francuskiego, angi-
skiego, hiszpańskiego, włoskiego, ni-
emieckiego. Cegielińska 37, m. 10. (Da-
wniej Wschodnia 64).

MISS MARY gives English, French
and German lessons Traugutta Nr. 2
31 i ptt.

ANGIELKA udziela lekcji angielskiego
konwersacji, korespondencji i literatu-
ry. Ceny przystępne. Telefon 245-88.

Rozmaite

PLAC z bocznica kolejowa, położony
w Łodzi przy ul. Nałtowej 5, zdający się
skład nafty i t. p. do wynajęcia na ko-
rzystnych warunkach. Wiadomość u
firmie H. Z. Pacanowski i Syn w Pło-
kowie.

WSPÓLNKA 2000 zł. do bezkonkure-
ncyjnej fabrykacji wyrobów alabastrowych
poszukujemy. Zgłosz się: Cegielińska
37, n. 10, od 2—6.

PROSIMY p. Józefa Stodolskiego
siść się do biura, Piotrkowska 21.

POSZUKUJE 4.000 na I numer hipoteki
Wiadomość w administracji.

WKRÓTCE rozpoczyna się kursy
i szkolenia i bluzek w znanej szko-
le kroju. Zapisy codz. od 9 r. do 9 p.
Wykroju w wielkim wyborze po
nachs przystępnych zawsze na składowi
A. Rogoziński, Piotrkowska 85, tel. 212-34.

EGZEME leczy radykalnie maść
moj laboratorium A. Klippla, Warszawa
wa. Grochowska 87c. Zadać w apte-
kach.

STROJENIE pianin i fortepianów
Gdańska 67, m. 3 tel. 172-79

ZAGINAŁ pies wilk jasn - brzo-
strzyżony z drucianym karkiem
ostrzeżenie się przed nabyciem. Odpo-
wiedź za wynagrodzeniem. Rozent
Żeromskiego 29.

Kucy i Przemysłowcy, uwaga
Kto ma zaległe pretensje wekslowe
otwarte lub inne w Sanoku, Jasle, Kryn-
owce, Rymanowie, Dukli, Ustrzykach,
Dynowie, Przemyslu, Samborze i t. d.
niech bezzwłocznie napisze do: Sanok
na Fuhrera w Sanoku, ulica Jaselska
18.

Rutynowany i doświadczony
**buchalter-
bilansista**
z długoletnią praktyką w pier-
wszorządnych firmach zaprowa-
dza księgowość i prowadzi ją
na godziny.
Zgłoszenia i. Lew. Żeromskiego
Nr. 27, m. 5.

Dr. med.
STARKER
spec. chorób wenerycznych
i włosów
ŚRÓDMIEJSKA 12.
(dawn. Cegielińska 25)
Telefon 126-87.
od godz. 9—1 i od 4 8, w niedziele
i święta 10—1.
Dla niezamożnych ceny leczenia

STARKER
spec. chorób wenerycznych
i włosów
ŚRÓDMIEJSKA 12.
(dawn. Cegielińska 25)
Telefon 126-87.
od godz. 9—1 i od 4 8, w niedziele
i święta 10—1.
Dla niezamożnych ceny leczenia

STARKER
spec. chorób wenerycznych
i włosów
ŚRÓDMIEJSKA 12.
(dawn. Cegielińska 25)
Telefon 126-87.
od godz. 9—1 i od 4 8, w niedziele
i święta 10—1.
Dla niezamożnych ceny leczenia

STARKER
spec. chorób wenerycznych
i włosów
ŚRÓDMIEJSKA 12.
(dawn. Cegielińska 25)
Telefon 126-87.
od godz. 9—1 i od 4 8, w niedziele
i święta 10—1.
Dla niezamożnych ceny leczenia

STARKER
spec. chorób wenerycznych
i włosów
ŚRÓDMIEJSKA 12.
(dawn. Cegielińska 25)
Telefon 126-87.
od godz. 9—1 i od 4 8, w niedziele
i święta 10—1.
Dla niezamożnych ceny leczenia

STARKER
spec. chorób wenerycznych
i włosów
ŚRÓDMIEJSKA 12.
(dawn. Cegielińska 25)
Telefon 126-87.
od godz. 9—1 i od 4 8, w niedziele
i święta 10—1.
Dla niezamożnych ceny leczenia

STARKER
spec. chorób wenerycznych
i włosów
ŚRÓDMIEJSKA 12.
(dawn. Cegielińska 25)
Telefon 126-87.
od godz. 9—1 i od 4 8, w niedziele
i święta 10—1.
Dla niezamożnych ceny leczenia

STARKER
spec. chorób wenerycznych
i włosów
ŚRÓDMIEJSKA 12.
(dawn. Cegielińska 25)
Telefon 126-87.
od godz. 9—1 i od 4 8, w niedziele
i święta 10—1.
Dla niezamożnych ceny leczenia

STARKER
spec. chorób wenerycznych
i włosów
ŚRÓDMIEJSKA 12.
(dawn. Cegielińska 25)
Telefon 126-87.
od godz. 9—1 i od 4 8, w niedziele
i święta 10—1.
Dla niezamożnych ceny leczenia

STARKER
spec. chorób wenerycznych
i włosów
ŚRÓDMIEJSKA 12.
(dawn. Cegielińska 25)
Telefon 126-87.
od godz. 9—1 i od 4 8, w niedziele
i święta 10—1.
Dla niezamożnych ceny leczenia

STARKER
spec. chorób wenerycznych
i włosów
ŚRÓDMIEJSKA 12.
(dawn. Cegielińska 25)
Telefon 126-87.
od godz. 9—1 i od 4 8, w niedziele
i święta 10—1.
Dla niezamożnych ceny leczenia

STARKER
spec. chorób wenerycznych
i włosów
ŚRÓDMIEJSKA 12.
(dawn. Cegielińska 25)
Telefon